

**การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
จังหวัดระนอง**

นางสาวสุมาลี มาสุวรรณ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Analytical Study on Credit Business of Kapoe Agricultural Cooperative
Limited, Ranong Province**

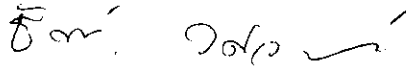
Mrs. Sumalee Masuwin

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University**

2009

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
กะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง
ชื่อและนามสกุล นางสาวสุมาลี มาสุวรรณ
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธัญญ์ศรี วรรณวัฒน์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

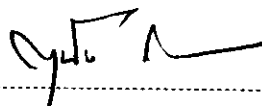
(รองศาสตราจารย์ธัญญ์ศรี วรรณวัฒน์)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ไอลภาวดี เข็มทอง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภันท์ สีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 20 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2553

**ชื่อการศึกษาคั่นคว้ออิสระ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
จังหวัดระนอง**

ผู้ศึกษา นางสาวสุมาลี มาสุวรรณ ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธัญญ์รัศม์ วศวรรณวัฒน์ ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว้ออิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด (2) เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

วิธีการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินรายละเอียดลูกหนี้และงบแยกอายุหนี้ปี 2548 - 2552 ข้อมูลจากระเบียบ ข้อบังคับ รายงานประจำปี และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประธานกรรมการและผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง วิธีวิเคราะห์ตามแนวนอน การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและวิเคราะห์ห้บแยกอายุหนี้

ผลการศึกษาพบว่า 1) การดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์โดยภาพรวมสหกรณ์ประสบปัญหาการขาดทุนติดต่อกัน 5 ปี ตั้งแต่ปี 2548 - 2552 ทำให้ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี วันที่ 31 มีนาคม 2552 มียอดขาดทุนสะสมเป็นจำนวนเงิน 3,468,743.16 บาท ด้านฐานะการเงิน สหกรณ์มีความเสี่ยงทางการเงินสูงมากเพราะมีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์ทั้งหมดที่สหกรณ์มีอยู่ สหกรณ์ขาดสภาพคล่องเนื่องจากธุรกิจสินเชื่อมีปัญหาด้านการเรียกเก็บหนี้จากสมาชิก ซึ่งพบว่าสหกรณ์มีลูกหนี้ที่ค้างชำระเกิน 10 ปี มากที่สุด ทั้งประเภทลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อสูงส่งผลต่อการขาดทุนดังกล่าวและ 2) จากผลการศึกษาี้คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์จะต้องบริหารจัดการลูกหนี้ให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดแผนการเร่งรัดหนี้ไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดของผลการปฏิบัติงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและติดตามผลในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน

คำสำคัญ ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์การเกษตร จังหวัดระนอง

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์รัชฎณรงค์ วศวรรณวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาใช้เวลาเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และได้รับความกรุณาจากอาจารย์ แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ทุกท่าน ซึ่งได้ให้คำแนะนำปรึกษา ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ นายศรีรัตน์ สุบรรณภาส สหกรณ์จังหวัดระนอง รวมถึงคณะกรรมการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรกระบือ จำกัด ซึ่งผู้ศึกษาได้รับการสนับสนุนและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ รวมถึงเพื่อนนักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่คอยติดตามให้ความช่วยเหลือ ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้รับการสนับสนุนในทุกด้านอย่างดียิ่งจากครอบครัวมาสุวรรณ ซึ่งนับว่าเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง และขอขอบประ โยชน์ที่ได้รับจากการศึกษานี้ให้ผู้ที่สนใจ การศึกษาทั้งหมด

สุมาลี มาสุวรรณ

เมษายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
กรอบแนวคิดการศึกษา	6
ขอบเขตของการศึกษา	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	10
บริบทของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด	15
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินเชื่อของสหกรณ์	21
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	35
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 4 ผลการศึกษา	41
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี	41
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ	50
ตอนที่ 3 แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	54
สรุปผลการศึกษา	54
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	64
ก แบบสัมภาษณ์	65
ข งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด	68
ค การคำนวณอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด	72
ประวัติผู้ศึกษา	74

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 โครงสร้างรายได้ของสหกรณ์ปี 2548-2552	3
ตารางที่ 1.2 โครงสร้างค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ปี 2548-2552	4
ตารางที่ 1.3 โครงสร้างผลกำไร (ขาดทุน) ของสหกรณ์ปี 2548-2552	5
ตารางที่ 2.1 สรุปผลการดำเนินงานของสหกรณ์ปี 2548-2552	20
ตารางที่ 3.1 อัตราส่วนทางการเงินและสูตรการคำนวณ	39
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ตามแนวคิด	42
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์รายได้ดอกเบี้ยรับ/ค่าปรับตามแนวนอน	43
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนบริการธุรกิจสินเชื่อตามแนวนอน	44
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อตามแนวนอน	45
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อตามแนวนอน	45
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินปี 2548-2552	46
ตารางที่ 4.7 การจ่ายเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางปี 2548-2552	48
ตารางที่ 4.8 งบแยกอายุหนี้ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางค้างชำระ ปี 2548-2552	49

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 โครงสร้างรายได้ของสหกรณ์ ปี 2548-2552.....	3
ภาพที่ 1.2 โครงสร้างค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ ปี 2548-2552.....	4
ภาพที่ 1.3 โครงสร้างผลกำไร (ขาดทุน) ของสหกรณ์ปี 2548-2552.....	5
ภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	7
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์.....	13
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรกระบะเปอร์ จำกัด.....	18
ภาพที่ 2.3 ตัวอย่างงบแยกอายุหนี้ของสหกรณ์ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552.....	31
ภาพที่ 4.1 แนวโน้มรายได้ดอกเบี้ยรับ/ค่าปรับของสหกรณ์ระหว่างปี 2548-2552.....	44
ภาพที่ 4.2 แนวโน้มต้นทุนบริการของสหกรณ์ระหว่างปี 2548-2552.....	44
ภาพที่ 4.3 แนวโน้มค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ระหว่างปี 2548-2552.....	45
ภาพที่ 4.4 แนวโน้มกำไร (ขาดทุน) สุทธิ เฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ระหว่างปี 2548-2552.....	46

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดระนองมีสหกรณ์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 จำนวน 31 สหกรณ์ ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร 17 สหกรณ์ สหกรณ์ประมง 2 สหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์ 6 สหกรณ์ สหกรณ์ร้านค้า 1 สหกรณ์ สหกรณ์บริการ 4 สหกรณ์ และ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน 1 สหกรณ์

สหกรณ์ทั้งหมดในจังหวัดระนอง จะเห็นว่าสหกรณ์การเกษตรมีจำนวนมากที่สุด เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมักจะประสบปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนและการเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อนำมาลงทุนในการประกอบอาชีพ ปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกินหรือมีที่ดินไม่เพียงพอต่อการผลิต ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำเกือบทุกปี ทำให้มีผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ปัญหาปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรมีราคาสูง ได้แก่ ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ อาหารสัตว์วัสดุอุปกรณ์การเกษตรและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการผลิต ปัญหาการขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานด้านอุปกรณ์การตลาด เช่น ลานตาก โกดังเก็บผลผลิต ห้องเย็น เป็นต้น และที่มีอยู่แล้วก็ไม่เพียงพอหรือมีขนาดกำลังการผลิตต่ำ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง

จากปัญหาดังกล่าวสหกรณ์การเกษตรได้พยายามแก้ไขปัญหาให้แก่สมาชิกในทุก ๆ ด้าน เช่น การให้เงินกู้เป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิตและการรับฝากเงินจากสมาชิก โดยธุรกิจสินเชื่อมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพต้องการกู้ยืมเงินในรูปของสินค้าที่สหกรณ์จัดหามาจำหน่าย เช่น ปุ๋ย อุปกรณ์การเกษตร ยาปราบศัตรูพืช อาหารสัตว์ สินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น และเพื่อการจ้างแรงงานทางการเกษตร โดยสมาชิกจะส่งชำระคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยให้แก่สหกรณ์ต่อเมื่อขายผลผลิตได้ เช่น ยางพารา กาแฟ ปาล์มและไม้ผล ซึ่งเรียกว่าฤดูกาลผลิตของสมาชิก ในขณะที่เดียวกันสหกรณ์จะต้องมีผลกำไรจากการดำเนินงานจึงจะเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในรูปของเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน และสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าสหกรณ์ประสบปัญหาการขาดทุนทำให้ไม่สามารถจ่ายเงินปัน

ผลและเงินเฉลี่ยคืน โดยเฉพาะการขาดทุนต่อเนื่องหลาย ๆ ปี ย่อมมีผลกระทบต่อสหกรณ์ ทำให้สมาชิกขาดความเชื่อถือ ขาดความเชื่อมั่น และขาดความศรัทธาในระบบสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จัดตั้งขึ้นจากการที่กรมส่งเสริมสหกรณ์มีแผนการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรชนิดจำกัดขึ้นหนึ่งสหกรณ์ในท้องที่อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านการซื้อ การรวบรวมผลผลิตไปจำหน่าย ซึ่งจะเป็นผลให้ฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น อันจะทำให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกันเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน และได้ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยยึดอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ นอกจากนี้สหกรณ์ยังดำเนินกิจกรรมรับฝากเงินจากสมาชิก จัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิก ส่งเสริมเผยแพร่วิชาการเกษตรในหมู่สมาชิก และให้คำแนะนำแก่สมาชิก เพื่อใช้เป็นวิธีการปฏิบัติงานทางการเกษตรให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจึงได้จดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2519 เป็นประเภทสหกรณ์การเกษตร มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 161/12 ถนนกะเปอร์-บ้านนา หมู่ที่ 1 ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง วันสิ้นปีทางบัญชีคือ วันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี ปัจจุบันสหกรณ์ใช้ข้อบังคับตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2544 เลขทะเบียนข้อบังคับที่ ก. 005931 เพื่อใช้แทนข้อบังคับฉบับเดิม ใช้บังคับเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2544 มีแผนดำเนินงานในเขตอำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง มี 5 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลกะเปอร์ ตำบลม่วงกลวง ตำบลบ้านนา ตำบลเขี้ยวเหล็กและตำบลบางหิน ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 มีสมาชิก 816 คน ทุนเรือนหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท เป็นเงิน 1,312,420.00 บาท สมาชิกสหกรณ์ประกอบอาชีพทำสวน กาแฟ ยางพารา มังคุด ลองกอง หมาก และรับจ้างทั่วไป

ฝ่ายบริหารของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด มีคณะกรรมการดำเนินการ 9 คน ทำหน้าที่บริหารกิจการของสหกรณ์ มีผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ 2 คน และมีฝ่ายจัดการ 3 คน ประกอบด้วย ผู้จัดการ 1 คน เจ้าหน้าที่บัญชี 1 คน และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 1 คน

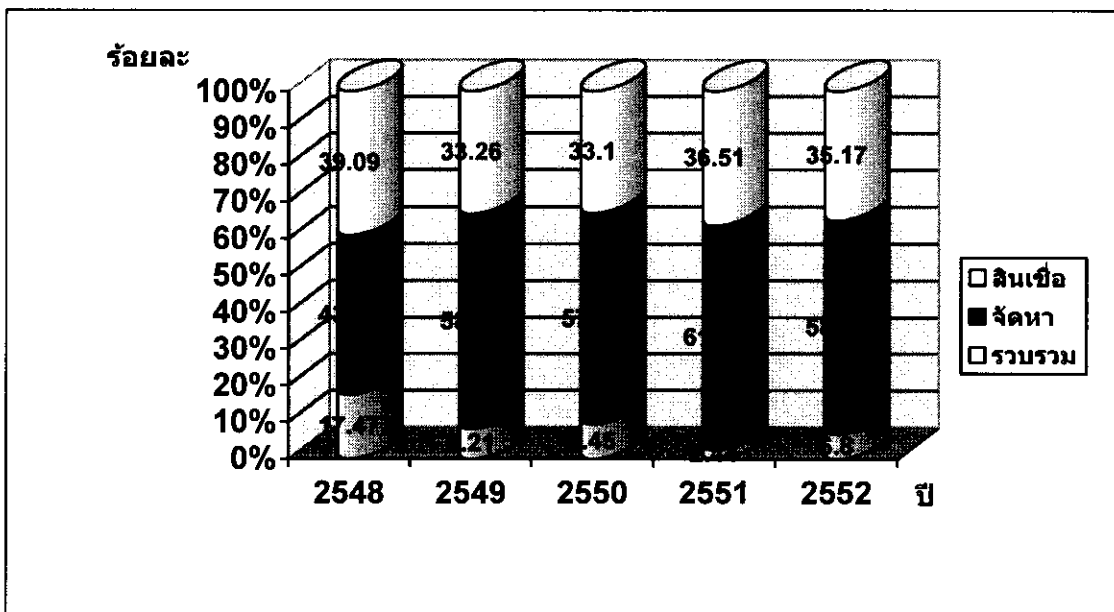
สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ ธุรกิจที่สำคัญ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งเป็นธุรกิจการให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตร และลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ธุรกิจซื้อ ซึ่งเป็นธุรกิจการจัดหาสิ่งของมาจำหน่ายแก่สมาชิก เช่น นม ไข่ ยาปราบศัตรูพืช วัสดุอุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น ธุรกิจขาย ซึ่งเป็นธุรกิจการรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากสมาชิกเพื่อจัดจำหน่าย และธุรกิจรับฝากเงินจากสมาชิกประเภทเงินฝากออมทรัพย์และประเภทประจำ

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ปรากฏว่า มีโครงสร้างรายได้ และค่าใช้จ่ายตั้งแต่ปี 2548 - 2552 ดังตารางที่ 1.1 และ ตารางที่ 1.2 ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 1.1 โครงสร้างรายได้ของสหกรณ์ ปี 2548-2552

ธุรกิจ	2548		2549		2550		2551		2552	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
สินเชื่อ	0.548	39.09	0.454	33.26	0.466	33.10	0.479	36.51	0.517	35.17
จัดหา	0.609	43.44	0.799	58.53	0.809	57.45	0.801	61.05	0.853	58.03
รวบรวม	0.245	17.47	0.112	8.21	0.133	9.45	0.032	2.44	0.100	6.80
รวม	1.402	100	1.365	100	1.408	100	1.312	100	1.470	100

จากตารางที่ 1.1 แสดงโครงสร้างรายได้เปรียบเทียบ 5 ปีต่อเนื่องของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด พบว่า รายได้จากธุรกิจจัดหา มีสัดส่วนมากที่สุด โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2549 ลดลงในปี 2550 เพิ่มขึ้นในปี 2551 และลดลงในปี 2552 รองลงมาคือธุรกิจสินเชื่อ มีสัดส่วนลดลงในปี 2549-2550 เพิ่มขึ้นในปี 2551 และลดลงในปี 2552 ส่วนธุรกิจรวบรวม มีสัดส่วนลดลงในปี 2549 เพิ่มขึ้นในปี 2550 ลดลงในปี 2551 เพิ่มขึ้นในปี 2552 ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนดังภาพที่ 1.1

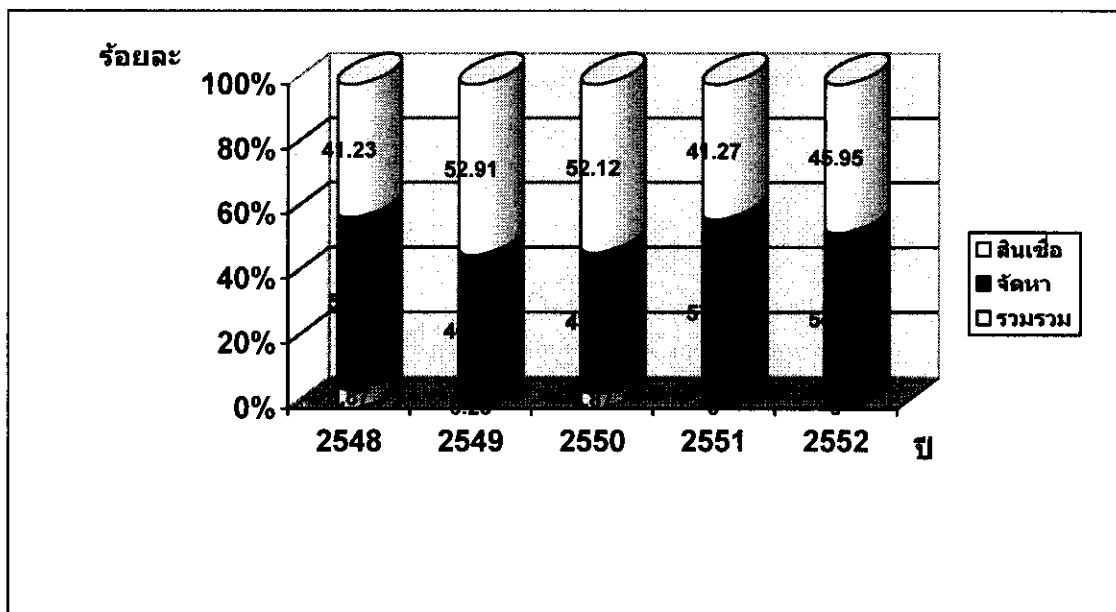

ภาพที่ 1.1 โครงสร้างรายได้ของสหกรณ์ ปี 2548 - 2552

ตารางที่ 1.2 โครงสร้างค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ ปี 2548-2552

ธุรกิจ	2548		2549		2550		2551		2552	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
สินเชื่อ	0.477	41.23	0.918	52.91	0.984	52.12	0.551	41.27	0.646	45.95
จัดหา	0.612	52.90	0.813	46.86	0.812	43.01	0.784	57.73	0.760	54.05
รวบรวม	0.068	5.87	0.004	0.23	0.092	4.87	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	1.157	100	1.735	100	1.888	100	1.335	100	1.406	100

จากตารางที่ 1.2 แสดงโครงสร้างค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบ 5 ปีต่อเนื่องของสหกรณ์ การเกษตรทะเลบัว จำกัด พบว่า ค่าใช้จ่ายจากธุรกิจสินเชื่อมีสัดส่วนมากกว่าธุรกิจจัดหาในปี 2549-2550 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2549 ลดลงในปี 2550-2551 และเพิ่มขึ้นในปี 2552 รองลงมาธุรกิจจัดหา มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายลดลงในปี 2549-2550 เพิ่มขึ้นในปี 2551 และลดลงในปี 2552 และธุรกิจรวบรวมมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายลดลงในปี 2549 เพิ่มขึ้นในปี 2550 และไม่มีค่าใช้จ่ายในปี 2551-2552 ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนดังภาพที่ 1.2

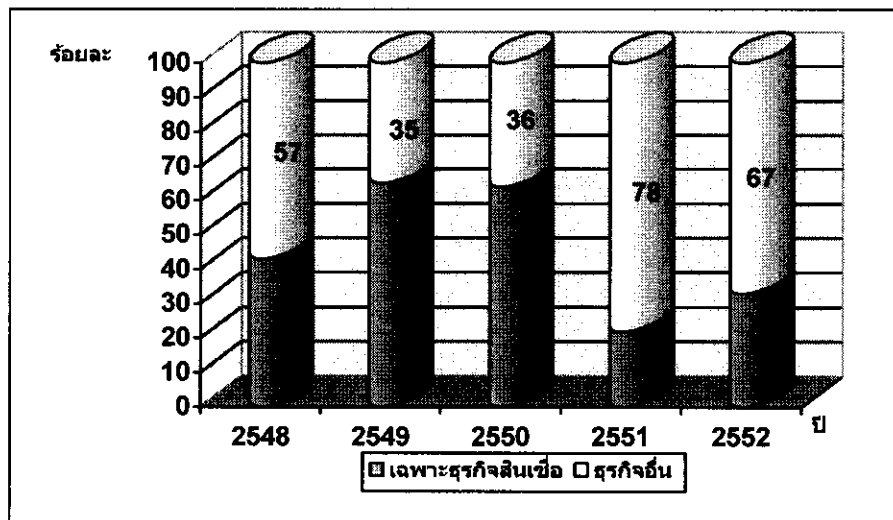

ภาพที่ 1.2 โครงสร้างค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ ปี 2548-2552

การดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ถือเป็นธุรกิจหลักที่สำคัญธุรกิจหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร
กะเปอร์ จำกัด แต่การเรียกเก็บหนี้เงินต้น สหกรณ์ประสบปัญหาที่มีลูกหนี้ค้างชำระทั้งเงินต้นและ
ดอกเบี้ยเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าสหกรณ์ได้ดำเนินการฟ้องร้องเรียกชำระหนี้สินคืนจากสมาชิก ก็
ยังไม่ทำให้ลูกหนี้ค้างชำระลดลง ทำให้สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ
ติดต่อกันตั้งแต่ปี 2548 - 2552 ดังตารางที่ 1.3 และภาพที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 โครงสร้างผลกำไร (ขาดทุน) ของสหกรณ์ ปี 2548 – 2552

ปี	ขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ (บาท)	ขาดทุนประจำปี (บาท)	อัตราร้อยละ
2548	(175,824.62)	(406,374.80)	43
2549	(474,022.90)	(728,712.95)	65
2550	(518,956.21)	(806,997.76)	64
2551	(71,590.00)	(328,959.45)	22
2552	(128,865.73)	(383,897.51)	33

ภาพที่ 1.3 โครงสร้างผลกำไร (ขาดทุน) ของสหกรณ์ ปี 2548-2552

จากภาพที่ 1.3 จะเห็นว่าสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด มีผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อและขาดทุนอื่น ๆ ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2548 - 2552 พบว่าผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2548-2550 แต่มีสัดส่วนที่ลดลงในปี 2551 และมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2552

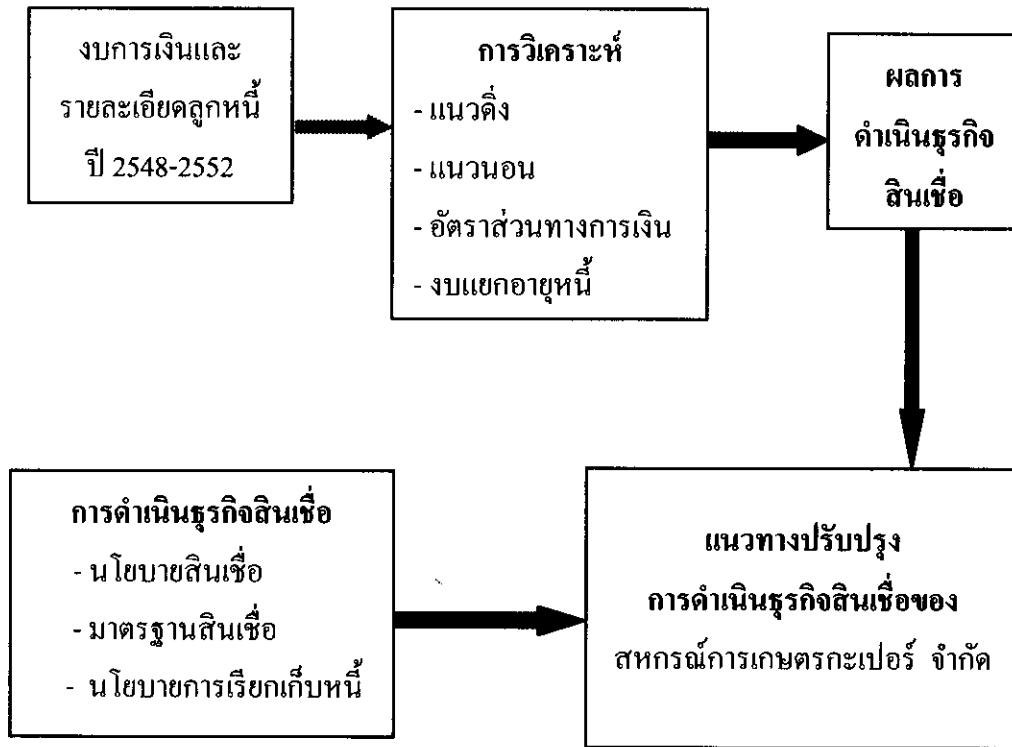
ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง ว่าเพราะเหตุใดทำให้เกิดผลขาดทุนในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นในช่วงปี 2548-2550 และลดลงในปี 2551 แล้วกลับเพิ่มขึ้นในปี 2552 เพื่อจะได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงแก้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
- 2.2 เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษานี้วิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ และแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ พบว่า การวิเคราะห์งบการเงินตามแนวลิ่ง การวิเคราะห์ตามแนวนอน การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และการวิเคราะห์งบแยกอายุหนี้ จะช่วยให้ผู้บริหารสหกรณ์ได้ทราบผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ จากการดำเนินนโยบายสินเชื่อ มาตรฐานสินเชื่อ และนโยบายการเรียกเก็บหนี้ที่ผ่านมาเพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ต่อไป ซึ่งในปัจจุบันสหกรณ์ต้องแข่งขันกับธุรกิจอื่น ๆ มากมาย สหกรณ์จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดแก่มวลสมาชิกและเพื่อความอยู่รอดเจริญก้าวหน้าสืบไป ดังนั้นผู้ศึกษาจึงกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา ดังภาพที่ 1.4

ภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกระเปือร์ จำกัด จังหวัดระนอง โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ประกอบด้วย การวิเคราะห์แนวดิ่ง การวิเคราะห์แนวนอน การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และการวิเคราะห์งบแยกอายุหนี้ มาประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารและฝ่ายจัดการในด้านการดำเนินนโยบายสินเชื่อ การกำหนดมาตรฐานสินเชื่อ และนโยบายการเรียกเก็บหนี้ เพื่อเสนอแนวทางปรับปรุงการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

4.2 ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

4.2.1 งบการเงิน รายละเอียดลูกหนี้และรายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตร
กะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง

4.1.2 คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์
จำกัด จังหวัดระนอง

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ตั้งแต่ ธันวาคม 2552 ถึง
เมษายน 2553

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง

5.2 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง การวิเคราะห์ค้นหาข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ จากงบการเงิน รายละเอียดลูกหนี้ และงบแยกอายุหนี้
ของสหกรณ์โดยวิธีแนวดิ่ง วิธีแนวนอน วิธีวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและการวิเคราะห์งบแยก
อายุหนี้ รวมถึงการศึกษาผลการดำเนินงานนโยบายการให้สินเชื่อ มาตรฐานสินเชื่อ นโยบายการเรียก
เก็บหนี้ของผู้บริหารสหกรณ์

5.3 คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์
จำกัด จังหวัดระนอง

5.4 ฝ่ายจัดการ หมายถึง ฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัด
ระนอง ได้แก่ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่บัญชี เจ้าหน้าที่สินเชื่อ

5.5 นโยบายสินเชื่อ หมายถึง การให้สินเชื่อแก่สมาชิกในรอบปีที่ผ่านมา ระเบียบ
เกี่ยวกับการให้สินเชื่อ ประเภทของการให้สินเชื่อ คำสั่งมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ด้าน
สินเชื่อ วุฒิการศึกษาของผู้รับผิดชอบ การจัดทำแผนงบประมาณการจ่ายเงินกู้ประจำปี

5.6 มาตรฐานสินเชื่อ หมายถึง การกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกเกี่ยวกับการขอกู้เงิน
วัตถุประสงค์การขอกู้เงิน การกำหนดแผนรับค่าขอกู้และจัดทำสัญญาขอกู้เงินให้แก่สมาชิก
หลักประกันเงินกู้ของสมาชิก การจ่ายเงินกู้ การจัดทำทะเบียนลูกหนี้ การจัดทำทะเบียนค้ำประกัน
การติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และการรับชำระหนี้จากสมาชิก

5.7 นโยบายเรียกเก็บหนี้ หมายถึง การกำหนดแผนปฏิบัติการเร่งรัดหนี้ การจัดชั้นลูกหนี้ การวิเคราะห์แยกอายุหนี้ การวิเคราะห์อายุหนี้ค้างนาน การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนการให้สินเชื่อและการเร่งรัดหนี้ในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือน การสุ่มสอบทานหนี้ลูกหนี้

5.8 ปี หมายถึง ปีบัญชีของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง ซึ่งมีระยะเวลา 1 ปี เริ่มวันที่ 1 เมษายน ถึงสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้ศึกษาจะได้ใช้ประโยชน์ผลการวิเคราะห์การดำเนินธุรกิจสินเชื่อและฐานะทางการเงินของสหกรณ์ไปแนะนำส่งเสริมสหกรณ์

6.2 ผู้บริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาและวางแผนการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

6.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง ได้นำผลการศึกษาไปใช้ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์เกี่ยวกับเรื่องการค้าเงินธุรกิจสินเชื่อ

6.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ นำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน เพื่อกำหนดเป็นนโยบายต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
2. บริบทของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินเชื่อของสหกรณ์
4. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ความหมายของสหกรณ์ (Meaning of Cooperative)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) “สหกรณ์เป็นองค์การอิสระของบุคคลซึ่งรวมกันด้วยความสมัครใจ เพื่อสนองความต้องการและจุดมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการดำเนินวิสาหกิจที่เป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย”

1.2 คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Value)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) “สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานของคุณค่าของการพึ่งพาตนเอง และการรับผิดชอบตนเอง ประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความสามัคคี สมาชิกสหกรณ์ตั้งมั่นอยู่ในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความซื่อสัตย์ เปิดเผย รับผิดชอบต่อสังคมและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ตามแบบแผนที่สืบทอดมาจากผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

1.3 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology)

ความหมายของอุดมการณ์ ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 อุดมการณ์ หมายถึง หลักทางระเบียบไว้เป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อุดมการณ์มีความหมายใกล้เคียงกับอุดมคติ อุดมคติ หมายถึง จินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดี ความงามและความจริงทางใดทางหนึ่งที่มีมนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตตน

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ แนวความคิดที่เชื่อว่าจะแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ให้มีการกินดี อยู่ดี และมีสันติสุข โดยการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์)

จากความหมายข้างต้น อาจสรุปได้ว่า อุดมการณ์สหกรณ์ คือ การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่ออุดมการณ์ของสหกรณ์ คือ การช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ นอกจากจะมีอุดมคติเป็นของตนเองแล้ว จะต้องยึดมั่นในอุดมการณ์สหกรณ์ด้วย คือ สมาชิกสหกรณ์จะต้องช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันกับเพื่อนสมาชิกด้วย

1.4 หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principle)

หลักการสหกรณ์มี 7 ข้อ ดังนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549)

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกด้วยความสมัครใจ สหกรณ์ เป็นองค์การแห่งความสมัครใจที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์ และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิกเข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามแนวทางประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตย ที่มีการควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก สมาชิกสหกรณ์ พึงมีความเที่ยงธรรมในการให้และควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกิน เพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่ง หรือทั้งหมด ดังต่อไปนี้คือ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน โดยจัดให้เป็นทุนของสหกรณ์ส่วนหนึ่งทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน และเพื่อเป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและเป็นอิสระ สหกรณ์เป็นองค์การที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยมีการควบคุมของสมาชิก ในกรณีที่สหกรณ์จำเป็นต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์การอื่นใด หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงธำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตาม

แนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์จะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย และยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การให้การศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสาร สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการ และพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แก่เยาวชน และบรรดาผู้นำทางความคิด ในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

หลักการที่ 6 การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการร่วมมือกันในทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความห่วงใยต่อชุมชน สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบายที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

1.5 วิธีการสหกรณ์

วิธีการสหกรณ์ คือ การรวมกันทำธุรกิจตามหลักการสหกรณ์ เป็นการรวมคนที่มีอุดมการณ์สหกรณ์มาทำธุรกิจร่วมกันตามหลักการสหกรณ์ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก โดยบุคคลที่มาด้วยกันนั้นจะต้องช่วยตนเองได้ (โดยการขยัน ประหยัด พัฒนาตน หลีกพ้นอบายมุขทั้งหลาย) และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นพฤติกรรมที่สำคัญยิ่งที่จะนำกลุ่มคนที่พอมีกำลังช่วยตนเองได้และมารวมกลุ่มกันนั้น ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจ พฤติกรรมที่สำคัญของการรวมกันเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ อาจแยกได้ 2 ประการ คือ

- 1) พฤติกรรมการร่วมแรง โดยร่างกาย แรงทรัพย์ และแรงความคิด มาร่วมกันทำธุรกิจ
- 2) พฤติกรรมของการร่วมใจ โดยความเสียสละ สามัคคี มีวินัย และความซื่อสัตย์ มาร่วมกันทำธุรกิจ

1.6 ประเภทของสหกรณ์

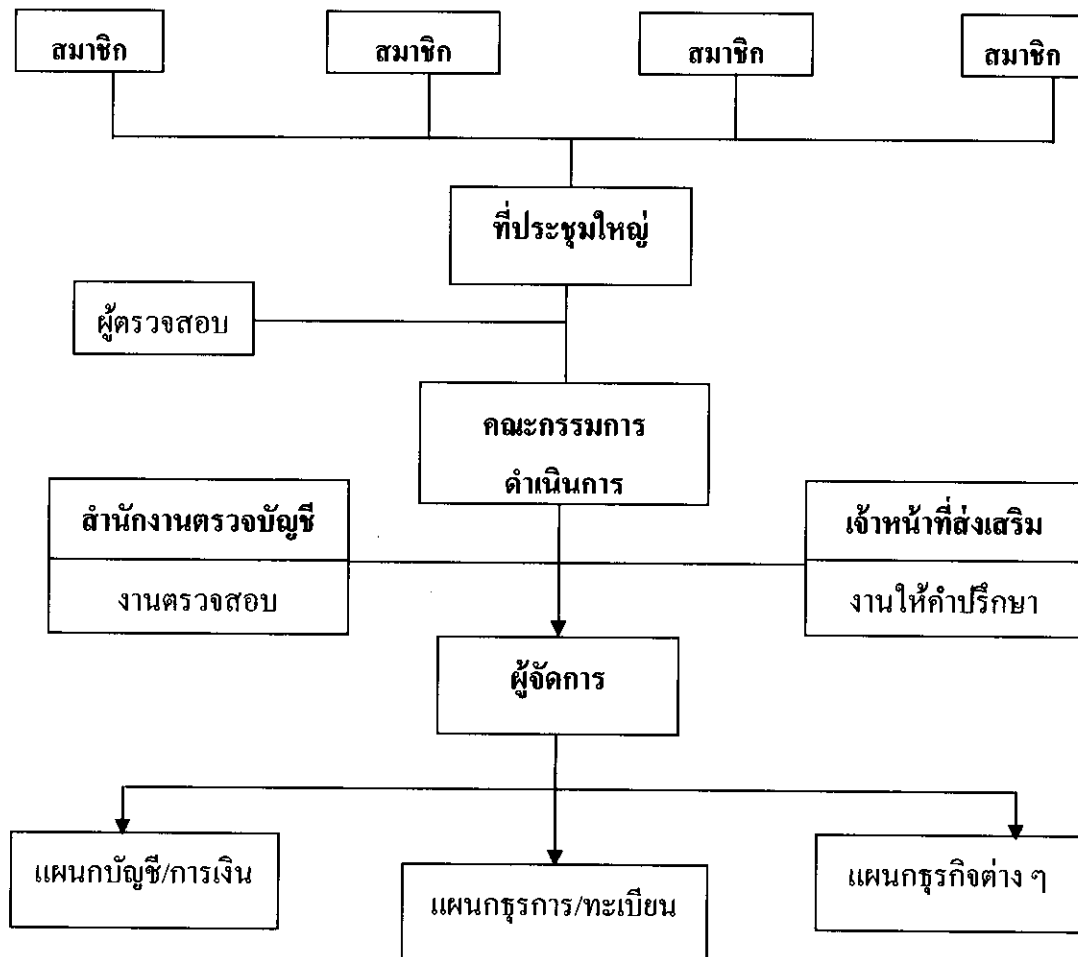
การร่วมกันทำธุรกิจสหกรณ์ ก็คือ การทำงานสหกรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2516) เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2516 สหกรณ์มี 6 ประเภท และได้แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2548 สหกรณ์ มี 7 ประเภท คือ

- (1) สหกรณ์การเกษตร (Farmer Cooperatives)
- (2) สหกรณ์ประมง (Fisherman Cooperatives)

- (3) สหกรณ์นิคม (Land Settlement Cooperatives)
- (4) สหกรณ์ร้านค้า (Consumer Cooperatives)
- (5) สหกรณ์บริการ (Service Cooperatives)
- (6) สหกรณ์ออมทรัพย์ (Saving Cooperatives)
- (7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน (Credit Union Cooperatives)

1.7 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

การบริหารงานของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภท จะยึดหลักเดียวกันคือ บริหารโดยสมาชิก สมาชิกทุก ๆ คน จะเลือกตัวแทนซึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการ” จากที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการ มีหน้าที่ กำหนดนโยบายการบริหารงานให้สหกรณ์ โดยจัดจ้าง “ผู้จัดการ” ให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

ดังนั้น การบริหารงานภายในของสหกรณ์ซึ่งมีบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวข้องและรับผิดชอบงานตามรูปแบบที่ปฏิบัติกันอยู่โดยทั่วไปรวม 4 ฝ่าย ได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการ ดำเนินการ ผู้จัดการ และผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งแต่ละฝ่ายมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนี้

สมาชิกใช้อำนาจสูงสุดในการควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์โดยผ่านที่ประชุมใหญ่ และมอบหมายอำนาจในการบริหารงานของสหกรณ์ให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เช่นเดียวกัน

คณะกรรมการดำเนินการ รัับมอบหมายอำนาจจากสมาชิกให้เป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ตามความต้องการของสมาชิกและนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่

ผู้จัดการ ได้รับการจัดจ้างจากคณะกรรมการดำเนินการให้ปฏิบัติการค้าเนินธุรกิจประจำวันของสหกรณ์โดยสอดคล้องกับนโยบายของสหกรณ์ โดยได้รับผลตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่นั้น

ผู้ตรวจสอบกิจการ ได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก ให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการด้านการเงิน การบัญชี ทรัพย์สิน ตลอดจนการค้าเนินธุรกิจประเภทต่างๆ ของ สหกรณ์ เพื่อรายงานผลการตรวจสอบ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการดำเนินการและที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก สหกรณ์จะมีการประชุมสมาชิกทั้งหมด หรือผู้แทนสมาชิกอย่างน้อยปีละครั้ง เรียกว่า การประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ ในสหกรณ์

1.8 ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากสหกรณ์

ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินมากกว่าเดิม และได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลิตผลที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย

2. บริบทของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

2.1 ประวัติ

สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ได้จดทะเบียน เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2519 ประเภทสหกรณ์การเกษตร มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 161/12 ถนนกะเปอร์-บ้านนา หมู่ที่ 1 ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง วันสิ้นปีทางบัญชีคือ วันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี ปัจจุบันสหกรณ์ใช้ข้อบังคับตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2544 เลขทะเบียนข้อบังคับที่ ก. 005931 เพื่อใช้แทนข้อบังคับฉบับเดิม ถือเป็นข้อบังคับเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2544

2.2 ท้องที่ดำเนินงาน

ท้องที่ดำเนินงานรวม 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลกะเปอร์ ตำบลม่วงกลาง ตำบลบ้านนา ตำบลเขี้ยวเหลียงและตำบลบางหิน

2.3 วัตถุประสงค์

สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมแก่บรรดาสมาชิก โดยวิธีการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพการเกษตร หัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือนหรือการประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก รวมทั้งส่งเสริมความรู้ในการผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้สมาชิกมีอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคง
- 2) คิดตั้งเครื่องสูบน้ำ หรือปิดกั้นทำนบเหมืองฝาย จัดระบบการส่งน้ำ ระบายน้ำ และและอำนวยความสะดวกใช้น้ำเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกร
- 3) การจัดหาวัสดุการเกษตรหรือเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก
- 4) รวบรวมผลผลิตการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดการขายหรือแปรรูปออกขาย โดยซื้อหรือรวบรวมผลิตผลจากสมาชิกก่อนผู้อื่น
- 5) จัดให้มีฉางหรือโรงเรือนการเกษตรเพื่อเก็บรักษาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์
- 6) จัดให้มียานพาหนะขนส่งเครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์ เกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตรสำหรับให้บริการแก่สมาชิก
- 7) จัดให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลผลิต หรือเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด

- 8) จัดให้มีเงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิก เพื่อการประกอบอาชีพหรือการใช้จ่ายที่
จำเป็น
- 9) จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
- 10) รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
- 11) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืม
- 12) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- 13) ซื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่
สหกรณ์
- 14) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริม
ความเจริญก้าวหน้าแก่กิจการของสหกรณ์
- 15) ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
- 16) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการ
สหกรณ์แห่งชาติกำหนด
- 17) ให้สวัสดิการและสงเคราะห์สมาชิกตามสมควร
- 18) ส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสมาชิก กลุ่มสตรีสหกรณ์ กลุ่มเยาวชนสหกรณ์
กลุ่มผู้ใช้น้ำรวมกันผลิต กลุ่มรวมกันซื้อ กลุ่มรวมกันขาย และกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ
- 19) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา พลาสมาลัย และทางจิตใจให้เป็น
ครอบครัวที่สุขสมบูรณ์ เพื่อรวมกันเป็นสังคมที่สันติสุข
- 20) ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์
และสหกรณ์อื่น เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
- 21) กระทำการต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึง ซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินสิทธิครอบครองกู้ยืม เช่า
หรือให้เช่า เช่าซื้อ หรือ ให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอน สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขายหรือ
จำหน่าย จำนองหรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก
- 22) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- 23) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของ
ต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด
- 24) ดำเนินกิจกรรมอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตาม
วัตถุประสงค์ของสหกรณ์

2.4 โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์จำกัด ประกอบด้วยฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้ (ณ วันที่ 1 มกราคม 2553)

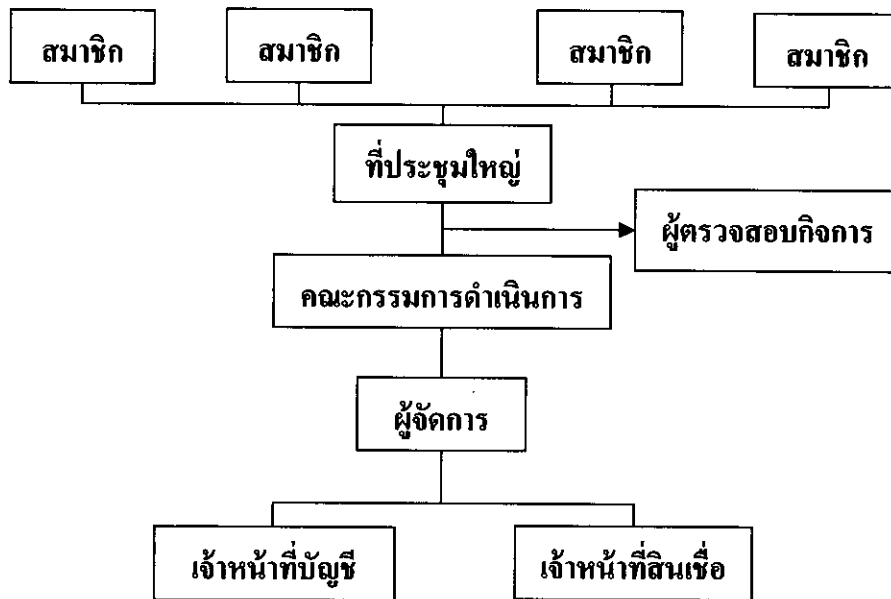
1. สมาชิก	816 คน
2. คณะกรรมการดำเนินการ	9 คน
3. ผู้ตรวจสอบกิจการ	2 คน
4. ฝ่ายจัดการ	3 คน
- ผู้จัดการ	1 คน
- สินเชื่อ	1 คน
- บัญชี	1 คน

การบริหารภายในของสหกรณ์มีบุคคลฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานรวม 3 ฝ่าย ได้แก่สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ แต่ละฝ่ายแบ่งภาระรับผิดชอบและมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนี้

1. สมาชิก ใช้อำนาจสูงสุดในการบริหาร และควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์โดยผ่านที่ประชุมใหญ่ และมอบหมายอำนาจในการบริหารงานของสหกรณ์ให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ

2. คณะกรรมการดำเนินการ รับผิดชอบอำนาจจากสมาชิกให้เป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ ตามความต้องการของสมาชิก และกำหนดนโยบายโดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่

3. ฝ่ายจัดการ ได้แก่ ผู้จัดการและพนักงานฝ่ายต่างๆ ได้รับการจัดจ้าง โดยสหกรณ์ผ่านคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อปฏิบัติงานตามระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายของสหกรณ์ สหกรณ์แต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการด้านการเงิน การบัญชี ตลอดจนการดำเนินธุรกิจประเภทต่าง ๆ ของสหกรณ์ และรายงานผลการตรวจสอบเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ โครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด แสดงได้ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

2.5 การดำเนินธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด เป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552 มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 4,797,668.76 บาท ปริมาณธุรกิจระหว่างปีบัญชี 2552 เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,287,189.17 บาท ธุรกิจของสหกรณ์แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมและธุรกิจรับฝากเงินจากสมาชิก มีผลการดำเนินงานในปีบัญชี 2552 ดังนี้

(1) ธุรกิจสินเชื่อ

การให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ กำหนดชำระคืนไม่เกิน 12 เดือน เช่น

- (ก) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปศุสัตว์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร
- (ข) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผลการเกษตร ซึ่งผู้ผลิตขึ้น

- (ค) ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด
- (ง) ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร
- (จ) ค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- (ฉ) ค่าใช้จ่ายของครุว์เรือนตามที่จำเป็น
- (ช) ซื่อสัตว์ใช้งานสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ประสงค์จะขายสัตว์นั้น ส่งชำระหนี้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้จ่ายเงินในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

- (ก) บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร
- (ข) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุงที่ดินดินอย่างอื่น
- (ค) ทำสวน
- (ง) วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
- (จ) ซื่อสัตว์ใช้งาน ซื่อหรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- (ฉ) ซื่อหรือสร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- (ช) ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนในกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเกษตร
- (ซ) ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

สมาชิกผู้กู้ต้องใช้เงินกู้ให้ตรงวัตถุประสงค์ที่ได้สัญญาไว้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้เป็นธุระกวาดขันให้สมาชิกผู้กู้ส่งเงินชำระหนี้รายปีต่อสหกรณ์ให้ครบจำนวนตามสัญญา

(2) ภารกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

สหกรณ์ดำเนินภารกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิกและบุคคลภายนอกสินค้าที่นำมาจำหน่าย เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช วัสดุการเกษตร ข้าวสาร เป็นต้น

ผลการดำเนินภารกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ในปีบัญชี 2552 สหกรณ์มียอดการจำหน่ายสินค้าทั้งสิ้น 852,1645.00 บาท มีผลกำไรจากการดำเนินธุรกิจ เป็นเงิน 92,417.88 บาท

(3) ธุรกิจรวบรวม

สหกรณ์ดำเนินธุรกิจรวบรวมโดยการให้เอกชนเช่าตลาดกลางของสหกรณ์เพื่อรวบรวมกาแฟ ปาล์มและหมากตากแห้งจากสมาชิกและบุคคลภายนอก

ผลการดำเนินธุรกิจรวบรวม ในปีบัญชี 2552 สหกรณ์มียอดการให้เช่าตลาดกลางทั้งสิ้น 100,000 บาท

(4) ธุรกิจรับฝากเงินจากสมาชิก สหกรณ์เปิดรับฝากเงินจากสมาชิกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- เงินรับฝากออมทรัพย์ สมาชิกจะฝากหรือถอนเมื่อใดก็ได้
- เงินรับฝากสัจจะออมทรัพย์ ซึ่งเป็น โครงการออมทรัพย์วันละบาทและถอนได้เมื่อครบกำหนด 5 ปี
- เงินรับฝากประจำ จะถอนได้ต่อเมื่อครบกำหนด 12 เดือน

2.6 ผลการดำเนินงานในรอบ 5 ปี สรุปได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สรุปผลการดำเนินงานของสหกรณ์ปี 2548-2552

หน่วย : บาท

ที่	รายการ/ปี	2548	2549	2550	2551	2552
1	สมาชิก (คน)	809	795	809	806	816
2	สินทรัพย์รวม	5,502,019.58	4,815,863.57	4,229,533.37	4,197,280.67	4,797,668.76
3	ทุนเรือนหุ้น	1,196,010.00	1,193,130.00	1,211,580.00	1,245,480.00	1,309,600.00
4	สินค้าคงเหลือ	83,476.74	302,354.00	158,934.95	210,754.77	141,361.65
5	รายได้	1,415,564.37	1,378,029.34	1,427,969.63	1,321,705.19	1,480,747.17
6	ค่าใช้จ่าย	1,821,939.17	2,106,741.99	2,234,967.39	1,650,664.64	1,864,644.68
7	ทุนสำรอง	0.00	23,860.40	0.00	10,488.02	0.00
8	ทุนสะสม	38,063.04	38,063.04	38,063.04	38,063.04	38,063.04
9	ขาดทุนสุทธิ	406,374.80	728,712.95	806,997.76	328,959.45	383,897.51
10	ขาดทุนสะสม	1,254,523.91	1,959,376.46	2,766,374.22	3,084,845.65	3,468,743.16

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินเชื่อของสหกรณ์

3.1 ความหมายของสินเชื่อเพื่อการเกษตร

สินเชื่อ (Credit) ในทางเศรษฐศาสตร์ หมายความว่า ความเชื่อถือซึ่งทำให้บุคคลฝ่ายหนึ่งยอมมอบของหรือบริการหรือเงินจำนวนหนึ่งให้เพื่อประโยชน์ของบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งช่วงเวลาหนึ่ง

สินเชื่อเพื่อการเกษตร หมายถึง การกู้ยืมเงินของเกษตรกรเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรรม หรือเพื่อช่วยในการผลิตและการขยายผลผลิตเกษตรกรรม การให้สินเชื่อนั้นอาจให้เป็นเงินสดหรือให้เป็นสิ่งของ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย หรือวัสดุการเกษตรอื่นๆ เป็นต้น (สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ 2549 : 5-8)

3.2 นโยบายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร

เนื่องจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยง (Risk) ทั้งในด้านการผลิตและการขยายผลผลิต ดังนั้น เพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว นโยบายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรจะต้องใช้ความระมัดระวังและความละเอียดรอบคอบตามสมควร ซึ่งสหกรณ์ควรกำหนดนโยบายการดำเนินงานให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่จะให้ผลมั่นคงตามแนวทางต่อไปนี้

(1) การคัดเลือกท้องที่ เพื่อให้การให้สินเชื่อได้ผลในการเพิ่มผลผลิตหรือสนับสนุนการพัฒนางานเกษตรอย่างแท้จริงสหกรณ์ควรดำเนินงานในท้องที่ซึ่งมีผู้ทางการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะท้องที่ที่ได้รับน้ำจากชลประทาน มีบริการส่งเสริมการเกษตรจากส่วนราชการหรือส่วนงานที่เกี่ยวข้องและผลิตผลในท้องที่นั้นมีผู้ทางการขยายได้กว้างขวาง

(2) การคัดเลือกเกษตรกรผู้กู้ สหกรณ์ควรใช้ความระมัดระวังในการคัดเลือกเกษตรกรผู้กู้ให้ได้ผู้มีนิสัยดีมีความซื่อสัตย์และมีฐานะทางเศรษฐกิจพอสมควรตลอดจนมีความสามารถดำเนินงานเกษตรในขาดซึ่งก่อให้เกิดรายได้เพียงพอ ซึ่งปกติย่อมชำระหนี้ได้ตามกำหนด

(3) การให้การศึกษาอบรม สหกรณ์จะต้องให้การศึกษาอบรมเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรผู้กู้ เช่น ในเรื่องเหตุผลคุณประโยชน์และโทษของการใช้สินเชื่อ ผู้ทางการเพิ่มผลผลิต การทำแผนงานผลิตและการออมเงิน เป็นต้น

(4) การให้สินเชื่อเพื่อเพิ่มผลผลิต สหกรณ์ควรช่วยเหลือเกษตรกรในการทำแผนงานผลิต โดยถูกต้องสมควร และให้สินเชื่อเพิ่มผลผลิตโดยคำนึงถึงแผนงานผลิต ความสามารถชำระหนี้ของเกษตรกรผู้กู้แต่ละราย อีกทั้งจำนวนสินเชื่อควรสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการผลิต และ

ค่าของผลผลิตที่คาดว่าจะได้ นอกจากนี้สหกรณ์ควรปฏิเสธไม่ให้สินเชื่อซึ่งไม่อาจชำระคืนได้จาก รายได้การเกษตร เพราะการให้สินเชื่อเช่นนั้น มักเกิดความยากลำบากในการชำระคืน

(5) การควบคุมแนะนำ สหกรณ์ต้องควบคุมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรผู้กู้ให้เกิด ประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยการออกไปตรวจสอบการใช้สินเชื่อให้เป็นไปตามแผนการผลิต

(6) ทะเบียนเกษตรกรกรม สหกรณ์พึงช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดทำทะเบียน เกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินของเกษตรกรประจำปี เพื่อเป็นทาง หอ้งรู้ฐานะทางการเงินของเกษตรกรผู้กู้หรือผู้ค้าประกันโดยด่องแท้

(7) หลักประกัน สหกรณ์ควรพิจารณากำหนดให้เหมาะสมกับจำนวนสินเชื่อและ ระยะเวลาชำระคืน

(8) การเชื่อมโยงสินเชื่อเข้ากับงานธุรกิจอื่น สหกรณ์ควรเชื่อมโยงงานสินเชื่อ งาน ขายผลิตผลการเกษตรและงานจัดหาวัสดุการเกษตรเข้าด้วยกันโดยบริบูรณ์

(9) เหตุสุดวิสัย โดยอาชีพการเกษตรต้องอาศัยดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญ หากมี เหตุการณ์นอกเหนืออำนาจการควบคุมของสหกรณ์และเกษตรกรผู้กู้เกิดขึ้น ทำให้การผลิตทาง การเกษตรได้ผลไม่แน่นอน ฉะนั้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงนี้ การให้สินเชื่อเพื่อการผลิตทาง การเกษตรโดยปกติควรให้ไม่เกินส่วนอันควร

(10) การไม่ชำระหนี้โดยจงใจ ในกรณีที่มีเกษตรกรผู้กู้จงใจไม่ชำระหนี้ทั้งที่ สามารถชำระหนี้ได้ หากสหกรณ์ได้ใช้ความสามารถในการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้แล้วไม่เป็น ผลสหกรณ์พึงดำเนินการตามกฎหมายเพื่อบังคับชำระหนี้ และเพื่อมิให้ผู้อื่นเป็นเยี่ยงอย่าง

3.3 หลักการทั่วไปในการพิจารณาสินเชื่อ

หลักการทั่วไปที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ต้องพิจารณาเมื่อสมาชิกขอสินเชื่อ มี 3 ประการ หรือที่ เรียกว่า 3 P ได้แก่ (สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ 2549 : 9-11)

1) วัตถุประสงค์ (Purpose) หมายถึงการพิจารณาถึงวงเงินที่ขอมมา ชนิดของเครดิต ที่ต้องการ เครดิตที่ได้จะนำไปใช้ทำอะไร จะเป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือเป็นการลงทุนในทรัพย์สิน ถาวร

2) การชำระคืน (Payment) หมายถึงความสามารถในการดำเนินงานของผู้ขอ สินเชื่อจะสามารถทำได้ตามสัญญาหรือไม่ระยะเวลาที่ขอมมาสั้นหรือยาวไป และควรจะแก้ไข หรือ การชำระคืนจะทยอยชำระเป็นงวดๆ หรือครั้งเดียว เจ้าหน้าที่สินเชื่อแน่ใจหรือไม่ว่าผู้ขอกู้จะ สามารถชำระหนี้คืนตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน

3) การป้องกันความเสี่ยง (Protection) เรื่องการป้องกันความเสี่ยงนั้นจะพิจารณา ถึงความเสี่ยงอันจะเกิดขึ้นจากการที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ในกรณีที่ธุรกิจของผู้ขอ

สินเชื่อขาดทุน ผู้ขอสินเชื่อจะเอาเงินจากที่อื่น มาชำระหนี้สหกรณ์ได้หรือไม่ ถ้าธุรกิจมีความเสี่ยงสูงสหกรณ์ก็ต้องดูคุณภาพของทรัพย์สินที่ค้ำประกันว่ามูลค่าจากการขายทอดตลาด จะพอกับหนี้ของสหกรณ์หรือไม่

หลักอื่น ๆ ในการวิเคราะห์สินเชื่อ ได้แก่

1) Character เป็นคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อทางด้านคุณภาพจิตใจและพฤติกรรมของลูกหนี้ซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจอันที่จะชำระหนี้ ทางด้านพฤติกรรม เช่น ความรับผิดชอบ ความมั่นคง ความซื่อสัตย์สุจริต ความตรงต่อเวลา ความเสมอต้นเสมอปลาย เป็นต้น ทางด้านบุคคล เช่น ประวัติการชำระหนี้ ความมั่นคงของที่อยู่อาศัย ลักษณะงานที่ทำ ฐานะการสมรส ฐานะทางสังคม และความเห็นของเพื่อนบ้านและผู้คุ้นเคย

2) Capacity เป็นคุณสมบัติผู้ขอสินเชื่อทางด้านความสามารถ หรือสมรรถภาพในการหารายได้ให้เพียงพอที่จะชำระหนี้ตามที่ได้สัญญาไว้ ซึ่งมีส่วนประกอบในการพิจารณาทางด้านคุณสมบัติ เช่น รายได้ประจำ ความสามารถในการหารายได้ หนี้สินที่มีอยู่ และรูปแบบการใช้จ่าย เป็นต้น ทางด้านข้อมูลที่พิจารณาตัวบุคคล มีเงินเดือนและรายได้อื่นๆ ลักษณะของงานที่ทำพื้นฐานความรู้และความสามารถในการทำงาน สุขภาพ ความคิดก้าวหน้าในการทำงานและขนาดของครอบครัว เป็นต้น

3) Capital เป็นทรัพย์สินในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขอสินเชื่อ และหรือเงินทุนสหกรณ์จะต้องพิจารณาว่าผู้ขอสินเชื่อมีเงินทุนในธุรกิจของตนเองมากน้อยแค่ไหน เพราะถ้าเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นผลเสียหายนั้นผู้ลงทุนจะต้องรับผิดชอบก่อน

4) Collateral ได้แก่ ทรัพย์สินที่ผู้ขอสินเชื่อนำมาค้ำประกันหนี้สินเพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้ในอนาคต การค้ำประกันลูกหนี้จะช่วยลดความเสี่ยงของสหกรณ์

5) Condition เจ้าหน้าที่ผู้วิเคราะห์สินเชื่อไม่เพียงแต่จะมีความรู้ทางการวิเคราะห์ฐานะการเงิน และการดำเนินงานเพียงอย่างเดียว ควรจะต้องมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนอุตสาหกรรมบางชนิด ความต้องการด้านการตลาดหรือลูกค้า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

6) Country เริ่มถือว่าสำคัญและนำมาพิจารณา ทั้งนี้เนื่องจากทางการค้าระหว่างประเทศมีความสำคัญเพิ่มขึ้นมาเป็นลำดับ และในการค้าระหว่างประเทศนี้มีความเสี่ยงอยู่หลายประการ อาทิภาวะทางการเมือง ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม นโยบายการค้าของประเทศ

3.4 หลักการเรียกเก็บหนี้

แนวทางปฏิบัติในการเรียกเก็บหนี้ให้เกิดผลสำเร็จตามความต้องการ มีหลักการดังนี้ (สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ 2549 : 23-24)

1) การเรียกเก็บหนี้หรือทวงหนี้ ซึ่งอาศัยพื้นฐานที่ว่าลูกหนี้แต่ละคนจะมีคุณสมบัติ (Character) ที่แตกต่างกันออกไปบางคนมีอุปนิสัยเหนียวหนี้ต้องทวงถึงจะให้ บางคนขาดความตั้งใจที่จะชำระหนี้ และบางคนถือในเรื่องเกียรติเป็นสำคัญ การทวงหนี้โดยวิธีเรียกเก็บหนี้แต่ละรายจึงต้องใช้กลยุทธ์ (Tactic) เช่นลูกหนี้ที่มีความรับผิดชอบ (Responsibility) ก็อาจจะใช้วิธีขอร้อง (Collection Appeals) คือการทวงถามแบบบอกกล่าวให้ทราบ หรือลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ไม่สม่ำเสมอ ก็อาจจะทวงถามตามกำหนดเวลา (Date Line) หรือลูกหนี้ที่มีเจตนาไม่ชำระหนี้ทวงถามด้วยวิธีดังกล่าวแล้วไม่ได้ผล มีการบ่ายเบี่ยงหรือผัดผ่อน หรือใช้วิธีนิ่งเฉยอยู่เรื่อยๆ ก็จำเป็นต้องใช้วิธีทวงถามแบบยื่นคำขาด การที่จะจัดว่าลูกหนี้รายใดจะใช้วิธีทวงถามแบบใดจะมีส่วนช่วยได้มาก

2) หลักการติดตามหนี้มีหลักการที่ควรกำหนดไว้ 2 วิธี คือ

2.1) วิธีการจัดชั้น โดยการจัดกลุ่มลูกหนี้ออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่นลูกหนี้ที่ดีหรือพอใช้ หรือไม่ดี เมื่อจัดประเภทได้แล้วก็นำไปจัดลำดับความสำคัญของแต่ละกลุ่ม ว่าควรติดตามด้วยวิธีใด หรือมีความถี่ในการทวงถามมากน้อยเพียงใด หรือสะดวกในการติดตามเร่งรัดหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบพิจารณาให้สินเชื่อในโอกาสต่อไป

2.2) วิธีกำหนดเวลา คือการกำหนดหลักการไว้ว่าลูกหนี้ประเภทใดหรือกลุ่มใดจะต้องมีการเรียกเก็บหนี้หรือทวงถามกันภายในระยะเวลาอย่างไร ซึ่งนี่บางประเภทระยะเวลาการบอกกล่าวหลังทวงถามจะมีผลในทางรูปคดี เมื่อมีการฟ้องร้องกัน

4. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร มีจุดมุ่งหมายเพื่อแปลงข้อมูลในงบการเงินให้เป็นข่าวสารที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกลั่นกรองเบื้องต้น พยากรณ์ วินิจฉัยปัญหาตลอดจนใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ เพื่อเป็นแนวทางตัดสินใจทางการเงินอย่างเหมาะสม โดยการวิเคราะห์วิธีแนวตั้ง วิธีแนวนอน อัตราส่วนทางการเงินและงบแยกอายุหนี้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้บริหารสหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจการของสหกรณ์

4.1 การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง

สัญญาธรรม์ วศวรรณวัฒน์ (2550 : 9-36) กล่าวว่า การวิเคราะห์แนวดิ่งเป็นวิธีแปลงตัวเลขในงบการเงินเดียวกันจากจำนวนเงินให้เป็นอัตราร้อยละของรายการใดรายการหนึ่งที่กำหนดให้เป็นฐาน โดยมักจะยึดหลักดังนี้

(1) งบกำไรขาดทุน กำหนดให้ยอดขายสุทธิเป็นฐาน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 100 และคำนวณแต่ละรายงานในงบกำไรขาดทุนให้เป็นอัตราร้อยละของกำไรสุทธิ เช่น คำนวณต้นทุนขายเป็นร้อยละของยอดขายสุทธิ

(2) งบดุล กำหนดให้สินทรัพย์รวมเป็นฐาน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 100 และคำนวณแต่ละรายงานในงบดุลให้เป็นอัตราร้อยละของสินทรัพย์รวม เช่น คำนวณเงินสดเป็นร้อยละของสินทรัพย์รวม

(3) งบกระแสเงินสด กำหนดให้กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานเป็นฐาน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 100 และคำนวณรายการต่าง ๆ ในงบกระแสเงินสดให้เป็นอัตราร้อยละของกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

งบการเงินที่ได้แปลงตัวเลขจากจำนวนเงินให้อยู่ในรูปของร้อยละแล้วเรียกว่า “การย่อส่วนตามแนวดิ่ง (Common-size Statement)”

การวิเคราะห์โดยวิธีการย่อส่วนตามแนวดิ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบสัดส่วนของรายการต่าง ๆ ที่แสดงในงบการเงินเดียวกัน เช่น การวิเคราะห์งบดุลจะทำให้ทราบสัดส่วนของการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ของกิจการ และทราบสัดส่วนโครงสร้างทางการเงินว่ามีหนี้สิน และสัดส่วนของเจ้าของมากน้อยเพียงใด ส่วนการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนจะทำให้ทราบสัดส่วนของต้นทุนขาย และค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทเมื่อเทียบกับยอดขายสุทธิ และทราบอัตรากำไรในแต่ละชั้น ซึ่งจะเห็นประโยชน์มากขึ้นเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม เนื่องจากตัวเลขในงบการเงินได้ถูกแปลงให้อยู่บนฐานเดียวกัน (คือเท่ากับ 100) ทำให้เปรียบเทียบกันได้ง่าย และเข้าใจได้ดีกว่าการเปรียบเทียบจากข้อมูลตัวเลขเดิมที่เป็นจำนวนเงินมาก ๆ

วิธีการย่อส่วนตามแนวดิ่งนี้ไม่นิยมใช้สำหรับการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด เนื่องจากกระแสเงินสดมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเมื่อระยะเวลาผ่านไป ทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่เป็นประโยชน์เท่าใดนัก

4.2 การวิเคราะห์ตามแนวนอน

สัญญาธรรม์ วศวรรณวัฒน์ (2550 : 9-38) กล่าวว่า การวิเคราะห์ตามแนวนอนเป็นการเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบการเงิน ต่างช่วงเวลาของกิจการเดียวกัน โดยคำนวณการเปลี่ยนแปลงของรายการว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากงวดก่อนหนึ่งงวดเป็นจำนวนเท่าใดและเป็นอัตรา

ร้อยละเท่าใด ซึ่งเรียกว่า “ฐานเคลื่อนที่” หรืออาจเปรียบเทียบโดยกำหนดให้ปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐาน แล้วคำนวณการเปลี่ยนแปลงของงวดอื่น ๆ ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากงวดที่กำหนดให้เป็นฐาน เป็นจำนวนเงินเท่าใดและคิดเป็นอัตราร้อยละเท่าใด ซึ่งเรียกว่า “ฐานคงที่” ในการวิเคราะห์ตามแนวนอนนิยมใช้กับงบการเงิน 2 งวดบัญชีที่ติดกัน เพื่อจะได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในรอบปีปัจจุบันเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

4.3 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ธัญญศรี วิศวกรรมวัฒน์, 2550 : 9-41 กล่าวว่า การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เป็นการคำนวณเพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูล 2 รายการ ในงบการเงิน โดยนำรายการหนึ่งไปหารอีกรายการหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นรายการในงบคู่ด้วยกัน หรือเป็นรายการในงบคู่รายการหนึ่ง ส่วนอีกรายการหนึ่งเป็นรายการในงบกำไรขาดทุน หรือเป็นรายการในงบกำไรขาดทุนด้วยกันก็ได้ ผลลัพธ์ที่ได้จะแสดงในรูปของร้อยละ จำนวนเท่าหรือจำนวนรอบ หรืออัตราส่วนก็ได้

เช่น บริษัทอิสรา จำกัด มีสินทรัพย์หมุนเวียน 1,000 บาท มีหนี้สินหมุนเวียน 500 บาท การคำนวณเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียนจะนำตัวเลข 1,000 หารด้วย 500 ผลลัพธ์ที่ได้มีนิยามแสดง ในรูปของจำนวนเท่าและอัตราส่วน ดังนี้

- (1) ผลลัพธ์เป็นจำนวนเท่า : สินทรัพย์หมุนเวียนเท่ากับ 2 เท่าของหนี้สินหมุนเวียน
- (2) ผลลัพธ์เป็นอัตราส่วน : สินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนเท่ากับ 2:1

อัตราส่วนทางการเงินมีด้วยกันหลายอัตราส่วน โดยสามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 5 ประเภท เพื่อให้ผู้วิเคราะห์รายงานทางการเงินสามารถวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ ดังนี้

1) อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถของกิจการในการจ่ายชำระหนี้สินระยะสั้นเพื่อครบกำหนด เช่น อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

2) อัตราส่วนประสิทธิภาพในการจัดการสินทรัพย์ (Asset Management Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการจัดการสินทรัพย์ของกิจการว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยมักจะเทียบกับยอดขายเพื่อพิจารณาว่าสินทรัพย์นั้นทำยอดขายได้กี่เท่า เช่น อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า เป็นต้น

3) อัตราส่วนโครงสร้างทางการเงิน (Leverage Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้สินของกิจการ อัตราส่วนประเภทนี้จะทำให้ทราบว่ากิจการใช้แหล่งเงินทุนจากส่วนของเจ้าของและจากการก่อหนี้สินมากน้อยเพียงใด หากมีสัดส่วนของหนี้สินมากจะมี

ความเสี่ยงทางการเงินสูง โดยทั่วไปผู้วิเคราะห์จะให้ความสนใจเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุนของกิจการเพื่อพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวของกิจการ ซึ่งรวมถึงการจ่ายชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นได้เมื่อถึงกำหนดชำระ อัตราส่วนประเภทนี้ เช่น อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินทุนระยะยาว อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย เป็นต้น

4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ซึ่งจะแสดงถึงความสำเร็จของฝ่ายบริหาร เช่น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นต้น

5) อัตราส่วนมูลค่าตลาด (Market Value Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความน่าสนใจลงทุนซื้อหุ้นของกิจการ อัตราส่วนประเภทนี้มักใช้กับกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อพิจารณาว่าหุ้นของกิจการน่าสนใจลงทุนซื้อหรือไม่ เช่น อัตราส่วนราคาต่อกำไร อัตราส่วนราคาต่อมูลค่าตามบัญชี อัตรากำไรต่อหุ้น อัตราการจ่ายเงินปันผล เป็นต้น

อัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์สรุปได้ ดังนี้

1. อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน

เป็นการเปรียบเทียบระหว่างหนี้สินทั้งสิ้นกับทุนของสหกรณ์ที่มีอยู่ตามงบดุล ถ้าหากสหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีค่าสูง เงินทุนจากเจ้าของมีเพียงเล็กน้อยและมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่เดียวกันในส่วนของสหกรณ์เองก็ต้องแบกภาระในรูปแบบดอกเบี้ยไว้สูง ในทางตรงกันข้ามการที่สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนต่ำ แสดงได้ว่าเจ้าหนี้มีเกราะคุ้มกันในการได้รับชำระหนี้จากสหกรณ์ แต่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนที่ต่ำเกินไปก็ไม่เป็นผลดีเช่นกัน เพราะนอกจากจะแสดงถึงเครดิตของสหกรณ์ไม่ดีแล้วยังทำให้ การขยายตัวเป็นไปอย่างเชื่องช้าอีกด้วย อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นเท่า

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$$

2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์

เป็นการเปรียบเทียบระหว่างทุนสำรองกับส่วนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นที่มีอยู่ตามงบดุล ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่าสหกรณ์มีเกราะป้องกันทางการเงิน ทุนสำรองสามารถชดเชย

สินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยไม่มีผลกระทบกับทุน แสดงออกถึงความมั่นคงทางการเงินของ สหกรณ์ที่มีเงินทุนสำรองมากพอต่อการรองรับสภาพการณ์ทางธุรกิจ อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นเท่า

$$\text{อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$$

3. อัตราส่วนการเติบโตของสหกรณ์

เป็นการเปรียบเทียบระหว่างทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบันลบด้วยทุนของสหกรณ์ ปีก่อนที่มีอยู่ตามงบดุล ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่าสหกรณ์มีทุนของสหกรณ์เพิ่มขึ้น หากอัตราส่วน นี้ต่ำแสดงออกถึงความไม่มั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ หรือผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ประสบผลขาดทุนจะส่งผลต่อเงินทุนสำรองอาจติดลบส่งผลให้ธุรกิจไม่มั่นคงได้ อัตราส่วนนี้มี หน่วยเป็นร้อยละ

$$\text{อัตราส่วนการเติบโตของสหกรณ์} = \frac{(\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}) \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$$

4. อัตราส่วนเติบโตของหนี้

เป็นการเปรียบเทียบระหว่างหนี้สินทั้งสิ้นของสหกรณ์ปีปัจจุบันลบด้วยหนี้สิน ทั้งสิ้นของสหกรณ์ปีก่อนที่มีอยู่ตามงบดุล ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่าสหกรณ์มีหนี้สินเพิ่มขึ้น หาก อัตราส่วนนี้ต่ำแสดงออกถึงความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีสภาพ คล่องทางการเงินสูงขึ้น อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นร้อยละ

$$\text{อัตราส่วนการเติบโตของหนี้} = \frac{(\text{หนี้ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้ทั้งสิ้นปีก่อน}) \times 100}{\text{หนี้ทั้งสิ้นปีก่อน}}$$

5. อัตราส่วนผลตอบแทนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อส่วนทุน

เป็นการเปรียบเทียบกำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อในรอบปีกับทุนของสหกรณ์ถัว เฉลี่ย หากอัตราส่วนมีค่าน้อยแสดงว่าผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนต่ำ ซึ่งอาจเกิดจากการลงทุนที่ไม่ เหมาะสม เป็นการใช้ส่วนของทุนมากกว่าส่วนของหนี้ ซึ่งมีต้นทุนสูงกว่า ในกรณีอัตราส่วนมีค่า

มาก แสดงว่าผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนสูง แสดงว่าประสิทธิภาพในการทำกำไรเฉพาะธุรกิจ
สินเชื่อให้กับส่วนของเจ้าของ อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นร้อยละ

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อส่วนของทุน} = \frac{\text{กำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{โดยที่ทุนถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{ทุนต้นงวด} + \text{ทุนปลายงวด}}{2}$$

6. อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมระหว่างปีต่อสินทรัพย์รวม

เป็นการเปรียบเทียบระหว่างเงินให้กู้ยืมระหว่างปีกับสินทรัพย์ทั้งสิ้นของ
สหกรณ์หากอัตราส่วนมีค่าน้อยแสดงว่าสหกรณ์ใช้สินทรัพย์ไปเพื่อให้สมาชิกกู้ยืมไม่เหมาะสม
หรืออาจเกิดจากการลงทุนที่ไม่เหมาะสม เป็นการใช้ส่วนของสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้น้อย ใน
กรณีอัตราส่วนมีค่ามาก แสดงว่าสหกรณ์ได้รับผลตอบแทนสูง ดังนั้นสหกรณ์จะต้องบริหารจัดการ
ลูกหนี้ให้มีประสิทธิภาพ อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นเท่า

$$\text{อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมระหว่างปีต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{เงินให้กู้ยืมระหว่างปี}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$$

7. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ค้างชำระ

เป็นการเปรียบเทียบลูกหนี้เงินกู้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดในรอบ
ปีกับหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ อัตราส่วนนี้มีค่าสูงแสดงให้เห็นว่ามีลูกหนี้ค้างชำระสูงกว่ามาตรฐาน แต่
ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าต่ำแสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีการบริหารจัดการลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะ
ส่งผลต่อสภาพคล่องทางการเงินและการดำเนินงานในขยายธุรกิจให้เติบโตขึ้น และยังสามารถชำระ
หนี้ให้เจ้าหนี้ได้ตามกำหนด อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นร้อยละ

$$\text{อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ค้างชำระ} = \frac{\text{หนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ}}$$

8. อัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจสินเชื่อ

เป็นการเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ปัจจุบันกับด้วยธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ปีก่อนที่มีอยู่ตามกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่าสหกรณ์มีผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อเพิ่มขึ้น หากอัตราส่วนนี้ต่ำแสดงออกถึงความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องทางการเงินสูงขึ้น หรือสหกรณ์อาจจะนำเงินไปลงทุนในธุรกิจอื่น ๆ อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นร้อยละ

$$\text{อัตราการเติบโตของธุรกิจสินเชื่อ} = \frac{(\text{ธุรกิจสินเชื่อปีปัจจุบัน} - \text{ธุรกิจสินเชื่อปีก่อน}) \times 100}{\text{ธุรกิจสินเชื่อปีก่อน}}$$

9. อัตราส่วนกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อสมาชิก

เป็นการเปรียบเทียบกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อในรอบปีกับสมาชิก อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ได้ในอัตราสูง จะส่งผลต่อสภาพคล่องทางการเงินต่อการดำเนินงานและแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีผลการดำเนินงานคุ้มค่าใช้จ่าย ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำแสดงว่าผลการดำเนินงานของธุรกิจสินเชื่อไม่เหมาะสมหรืออาจขาดทุน จะต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อว่ามีรายการใดสูงและอาจส่งผลให้ไม่สามารถชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ได้ตามกำหนด อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นบาท

$$\text{อัตราส่วนกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อสมาชิก} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

10. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดต่อสมาชิก

เป็นการเปรียบเทียบลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดในรอบปีตามงบดุลกับสมาชิก อัตราส่วนนี้แสดงถึงสมาชิกมีหนี้ต่อหัวคนละเท่าไร อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงแสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีหนี้สินเพิ่มขึ้น ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำแสดงว่าสมาชิกของสหกรณ์ประกอบอาชีพได้ดีมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายทำให้สมาชิกมีเงินทุนของตนเองเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าสมาชิกของสหกรณ์มีความอยู่ดีกินดีเพิ่มขึ้น อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นบาท

$$\text{อัตราส่วนลูกหนี้ทั้งหมดต่อสมาชิก} = \frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

4.4 การวิเคราะห์งบแยกอายุหนี้

งบแยกอายุหนี้ หมายถึง งบแสดงรายละเอียดลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ระยะปานกลาง ณ วันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

งบแยกอายุหนี้ มีวัตถุประสงค์ต้องการทราบว่าลูกหนี้รายตัวของสมาชิกในแผ่นลูกหนี้ว่ามียอดตรงกับบัญชีแยกประเภทของสหกรณ์ และเพื่อให้ผู้สอบบัญชีใช้ในการตรวจสอบหลักฐานประกอบการรับรองงบการเงิน ณ วันสิ้นปีบัญชีได้อย่างถูกต้อง ซึ่งนี้คงเหลือสิ้นปีประกอบด้วย หนี้เงินกู้ยืมมาคืนปีบวกจ่ายเงินกู้ระหว่างปีหักด้วยการรับชำระหนี้ระหว่างปี แล้วนำมาแยกเป็นค้างชำระ 1 ปี 2-5 ปี 5-10 ปี และเกิน 10 ปี

งบแยกอายุหนี้ จัดทำโดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์เป็นผู้จัดเก็บข้อมูลและรับผิดชอบ ตัวอย่างงบแยกอายุหนี้แสดงได้ดังภาพที่ 2.3

งบแยกอายุหนี้เงินกู้ ☐ ระยะสั้น ☐ ปานกลาง											
สหกรณ์การเกษตร.....จำกัด											
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552											
กลุ่มที่ 1 ชื่อกลุ่มบ้านกลางนา หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านนา ประธานกลุ่ม นายคำ แสนดี เลขากลุ่ม นายเล็ก รักษา											
ที่	ชื่อ-สกุล	เลขทะเบียน	หนี้ยกมา ต้นปี	ระหว่างปี		คงเหลือ สิ้นปี	ค้างชำระ				หมายเหตุ
				กู้เพิ่ม	ชำระคืน		1 ปี	2-5 ปี	5-10 ปี	เกิน 10 ปี	
1	นายใหญ่ มีงาน	5	100,000	-	10,000	90,000				90,000	
2	นางแดง ขยัน	8	50,000	-	-	50,000			50,000		
3	นายสมใจ คีซิ่ง	12	35,000	-	5,000	30,000	10,000	20,000			
รวม			185,000	-	15,000	170,000	10,000	20,000	50,000	90,000	

ภาพที่ 2.3 ตัวอย่างงบแยกอายุหนี้ของสหกรณ์ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สนทนา สุวรรณนิตย์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจในด้านผลการดำเนินงานโดยใช้อัตราส่วนปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ดี คือ ส่วนใหญ่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดไว้ และสหกรณ์มีแนวโน้มในการดำเนินธุรกิจ เครดิต ธุรกิจการขาย และธุรกิจการส่งเสริมการออมสูงขึ้น ยกเว้นธุรกิจการซื้อมีแนวโน้มการดำเนินธุรกิจการซื้อลดลง การส่งเสริมการเกษตรไม่ปรากฏข้อมูลทางบัญชีแสดงผลการดำเนินธุรกิจด้านนี้ การวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมด้านความรู้ และทัศนคติของสมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการปรากฏว่าสมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ด้านสหกรณ์สูงพอสมควร ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจของฝ่ายบริหาร และการสนับสนุนธุรกิจของฝ่ายสมาชิก ถ้าบุคคลสองกลุ่มนี้สามารถร่วมมือกันดำเนินธุรกิจ โดยมีการประสานงานกันเป็นอย่างดีในการปฏิบัติงานทุกวิถีทางแล้ว ก็เป็นที่แน่นอนว่าสหกรณ์ย่อมประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ทุกประการ ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ประสบความสำเร็จในด้านการดำเนินการตามวัตถุประสงค์พอสมควร ทั้งนี้ เนื่องจากสมาชิกและคณะกรรมการเป็นผู้เสียสละเวลาและกำลังกาย กำลังความคิด ช่วยกันวางแผนและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์โดยใกล้ชิด ซึ่งหากสหกรณ์มีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เช่น ธุรกิจการซื้อ ธุรกิจการขาย ธุรกิจเครดิต และธุรกิจส่งเสริมการเกษตร ตลอดเวลา รวมทั้งจัดให้มี การอบรมในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และเทคนิคการผลิตต่าง ๆ เพื่อให้มีการพัฒนาสหกรณ์แล้วคาดว่าจะทำให้การบริหารงานของสหกรณ์นี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อรพินท์ สุขสวัสดิ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองจอก จำกัด พบว่า ประสิทธิภาพด้านการเงิน โดยศึกษาเฉพาะอัตราส่วนทางการเงิน โดยรวมมีค่าในเกณฑ์ดี เมื่อนำอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรหนองจอก จำกัด ไป เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ใช้วัด 2 ลักษณะ คือ เปรียบเทียบอัตราส่วนของสหกรณ์การเกษตร ขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จ จัดขีดความสามารถในระดับสองและสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ ที่จัดขีดความสามารถในระดับที่หนึ่ง ปรากฏว่า ผลโดยรวมอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรหนองจอก จำกัด ดีกว่าอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองจอก จำกัด มีประสิทธิภาพในระดับที่น่าพอใจ สำหรับประสิทธิภาพการดำเนินงานและ

ความคิดเห็นของสมาชิก ปรากฏว่า ผลโดยรวมสมาชิกมีความพอใจมาก ในการบริหารธุรกิจทุก ด้านของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์แนวโน้ม และกำไรสุทธิแนวโน้มเพิ่มขึ้น แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์มีประสิทธิภาพ

สิริรัตน์ มีแสง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการวิเคราะห์การบริหารสินเชื่อของ สหกรณ์นิคมศึกษาเฉพาะเขต 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ นิคมเขต 5 ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการดำเนินงานในด้าน สินเชื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าแหล่งเงินทุนของสหกรณ์คือการกู้ยืมจาก ภายนอก ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ทุนดำเนินงาน ทั้งหมด จ่ายเงินกู้ให้สมาชิกทั้งเงินกู้ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว สินเชื่อที่จ่ายให้สมาชิก โดยเฉลี่ย 1 บาท เป็นเงินกู้ยืมจาก ธกส. 0.70 บาท จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ 0.03 บาท และเป็น เงินทุนของสหกรณ์เอง 0.27 บาท สหกรณ์ได้รับชำระหนี้จากสมาชิก เป็นเงินต้น โดยเฉลี่ยร้อยละ 70.72 ของต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระ และดอกเบี้ย โดยเฉลี่ยร้อยละ 86.26 ของดอกเบี้ยทั้งหมด สหกรณ์มีกำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ โดยเฉลี่ยร้อยละ 68.83 ของรายได้ทั้งหมด จุดคุ้มทุนในการ บริหารสินเชื่อ 8 สหกรณ์ ได้วิเคราะห์จากปีการเงิน 2537 โดยเฉลี่ยร้อยละ 63.28 ของรายได้ที่คาด ว่าจะได้รับ

นัสดา เตชะประสาน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์งบการเงินของ สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด : ศึกษาเฉพาะปีการเงิน 2546 - 2550 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการดำเนินธุรกิจและฐานะการเงิน รวมถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจของ สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาโดยวิธีการรวบรวมข้อมูลจากรายงาน ประจำปีสหกรณ์ และงบการเงิน เฉพาะปีการเงิน 2546-2550 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Excel และการวิเคราะห์ทางการเงิน โดยเทคนิค CAMELS Analysis ผล การศึกษาพบว่า สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก จนถึงปัจจุบันเป็น สหกรณ์ขนาดใหญ่ ตามมาตรฐานการจัดชั้นของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และผลการดำเนินงาน โดย ภาพรวม 5 ปี มีผลประกอบการขาดทุนรวม 3 ปี ซึ่งมีความเสี่ยงสูง ด้านความเพียงพอของเงินทุน และคุณภาพสินทรัพย์อยู่ในระดับต่ำ รวมถึงลูกหนี้ค้างชำระไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ประกอบกับปัญหาด้านการบริหารจัดการต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สูงไม่คุ้มกับรายได้ จึงส่งผลให้ สหกรณ์ดำเนินงานขาดทุน และส่งผลกระทบต่อให้สหกรณ์ต้องเลิกกิจการได้

อาคม โยริยะ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและ ฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาสภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด
- 2) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานและ

ฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของสหกรณ์ โดยภาพรวมสหกรณ์ประสบปัญหาการขาดทุนติดต่อกัน 2 ปี ในปี 2550 และ 2551 ด้านการเงิน สหกรณ์ขาดสภาพคล่องเนื่องจากในธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์สามารถเรียกเก็บหนี้จากเงินให้กู้ของ สมาชิกสหกรณ์ได้ตามแผนเพียงร้อยละ 47.09 เท่านั้น ด้านกระบวนการภายในสหกรณ์มีการเลิกจ้างผู้จัดการบ่อยมากจำนวน 3 คน ภายใน 3 ปีทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ขาดขวัญและกำลังใจ มีการทุจริต สหกรณ์มีการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดจากการดำเนินงานจึงได้มีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการ มีการศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ มีการปรับปรุงหน้าที่ความรับผิดชอบ การฝึกอบรมและการใช้ระบบสารสนเทศ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง โดยมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

1. ประชากรที่ศึกษาได้แก่

1.1 งบการเงินซึ่งประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อและหมายเหตุประกอบงบการเงิน รายละเอียดลูกหนี้ งบแยกอายุหนี้ รายงานกิจการประจำปี ของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

1.2 คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 9 คน และฝ่ายจัดการ จำนวน 3 คน ของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

2. กลุ่มตัวอย่างได้แก่

2.1 งบการเงินซึ่งประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อและหมายเหตุประกอบงบการเงิน รายละเอียดลูกหนี้ งบแยกอายุหนี้ รายงานกิจการประจำปี ของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ปี 2548 - 2552

2.2 ประธานกรรมการดำเนินการ จำนวน 1 คน และผู้จัดการ จำนวน 1 คน รวมเป็น 2 คน ของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เครื่องมือวิเคราะห์ทางการเงินและแบบสัมภาษณ์

1. เครื่องมือวิเคราะห์ทางการเงิน ได้แก่

1.1 การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง เป็นวิธีแปลงตัวเลขในรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ปี 2548-2552 จากจำนวนเงินให้เป็นอัตราร้อยละ กำหนดให้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้รวมมีค่าเป็น 100 กำหนดให้เป็นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบสัดส่วนของรายการต่าง ๆ ที่แสดงในงบกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ จะทำให้ทราบสัดส่วนของต้นทุนบริการ กำไรขั้นต้น รายได้ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ และกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

1.2 การวิเคราะห์ตามแนวนอน เป็นการเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ โดยกำหนดให้ปี 2548 เป็นปีฐานแล้วคำนวณการเปลี่ยนแปลงของปี 2549-2552 ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปี 2548 เป็นจำนวนเงินเท่าใดและคิดเป็นอัตราร้อยละเท่าใด ของ รายได้ดอกเบี้ยรับ/ค่าปรับเงินให้กู้ ต้นทุนบริการ ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ และกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ

1.3 อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์ 10 อัตราส่วนได้แก่

- (1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน
- (2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์
- (3) อัตราส่วนการเติบโตของสหกรณ์
- (4) อัตราส่วนเติบโตของหนี้
- (5) อัตราส่วนผลตอบแทนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อส่วนของทุน
- (6) อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมระหว่างปีต่อสินทรัพย์รวม
- (7) อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ค้างชำระ
- (8) อัตราการเติบโตของธุรกิจสินเชื่อ
- (9) อัตราส่วนกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อสมาชิก
- (10) อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดต่อสมาชิก

1.4 การวิเคราะห์ห้วงแยกอายุหนี้มี 4 ระยะได้แก่

- (1) หนี้ค้างชำระ 1 ปี
- (2) หนี้ค้างชำระ 2-5 ปี
- (3) หนี้ค้างชำระ 5-10 ปี
- (4) หนี้ค้างชำระ เกิน 10 ปี

2. แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 นโยบายสินเชื่อ สหกรณ์มีนโยบายผ่อนคลายหรือนโยบายเข้มงวดในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกในรอบปีที่ผ่านมา เพราะเหตุใด มีการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการให้สินเชื่อหรือไม่ ถ้ามีถือใช้เมื่อใดและสหกรณ์มีการให้สินเชื่อประเภทใดบ้าง มีคำสั่งมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ด้านสินเชื่อหรือไม่ คำสั่งลงวันที่ผู้รับผิดชอบวุฒิการศึกษา สหกรณ์ได้มีการจัดทำแผนงบประมาณการจ่ายเงินกู้ประจำปีตามความต้องการของสมาชิกหรือไม่อย่างไร

ตอนที่ 2 มาตรฐานสินเชื่อ สหกรณ์ได้กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกเกี่ยวกับการขอเงินหรือไม่อย่างไร วัตถุประสงค์การขอเงินของสมาชิกสหกรณ์พิจารณาจากอะไรเพราะเหตุใด สหกรณ์มีการกำหนดแผนการรับค่าของเงินและจัดทำสัญญาเงินให้แก่สมาชิกหรือไม่อย่างไร หลักประกันเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์กำหนดไว้อย่างไรและพิจารณาจาก การจ่ายเงินกู้สหกรณ์ดำเนินการอย่างไร การจัดทำทะเบียนลูกหนี้ ทะเบียนค้ำประกันของสมาชิก สหกรณ์ดำเนินการอย่างไร การติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สหกรณ์มีการกำหนดไว้อย่างไร การรับชำระหนี้จากสมาชิกดำเนินการอย่างไร

ตอนที่ 3 นโยบายการเรียกเก็บหนี้ สหกรณ์มีการกำหนดแผนปฏิบัติการเร่งรัดหนี้ไว้อย่างไร สหกรณ์ได้มีการจัดชั้นลูกหนี้หรือไม่อย่างไร สหกรณ์มีการวิเคราะห์แยกอายุหนี้ของสมาชิกหรือไม่ ผลการวิเคราะห์อายุหนี้ค่างานจำนวนมากน้อยเพียงใดและจะดำเนินการอย่างไร สหกรณ์มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนการให้สินเชื่อและการเร่งรัดหนี้ในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือนหรือไม่ การสุ่มสอบทานหนี้ลูกหนี้สหกรณ์ดำเนินการอย่างไร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินปี 2548 - 2552 ของสหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน รายละเอียดลูกหนี้ และงบแยกอายุหนี้ ตลอดจนข้อมูลอื่นในรายงานประจำปี

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด โดยผู้แทนฝ่ายละ 1 คน รวม 2 คน ตามแบบสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาประกอบการวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อและรายละเอียดลูกหนี้ที่รวบรวมได้จะนำมาวิเคราะห์ โดยผู้ศึกษานำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้มา แล้วบันทึกลงในตารางทำการอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรม Microsoft Excel แล้วคำนวณ ดังนี้

1.1 วิธีแนวดิ่ง เป็นวิธีแปลงตัวเลขในรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ จะทำให้ทราบสัดส่วนของต้นทุนบริการ กำไรขั้นต้น รายได้ ค่าใช้จ่าย กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ เมื่อเทียบกับดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้รวม โดยกำหนดให้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้รวมของสหกรณ์ปี 2548-2552 เป็น 100

1.2 วิธีแนวนอน เป็นการเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อปี 2548-2552 โดยกำหนดให้ปี 2548 เป็นปีฐานแล้วคำนวณการเปลี่ยนแปลงของปี 2549-2552 ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปี 2548 เป็นจำนวนเงินเท่าใดและคิดเป็นอัตราร้อยละเท่าใด ซึ่งเรียกว่า “ฐานคงที่”

1.3 วิธีอัตราส่วนทางการเงิน เป็นการคำนวณเพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูล 2 รายการ ในงบการเงินของสหกรณ์ปี 2548-2552 โดยนำรายการหนึ่งไปหารอีกรายการหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นรายการในงบดุลด้วยกัน หรือเป็นรายการในงบดุลรายการหนึ่ง ส่วนอีกรายการหนึ่งเป็นรายการในรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ หรือเป็นรายการในรายละเอียดลูกหนี้ หรืองบแยกอายุหนี้ หรือในรายงานกิจการประจำปี ผลลัพธ์ที่ได้จะแสดงในรูปของร้อยละ จำนวนเท่า จำนวนรอบ จำนวนเงิน หรืออัตราส่วนก็ได้ อัตราส่วนทางการเงินและสูตรการคำนวณที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 อัตราส่วนทางการเงิน และสูตรการคำนวณ

อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
1. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$
2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$
3. อัตราส่วนการเติบโตของสหกรณ์ (%)	$\frac{(\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}) \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$
4. อัตราส่วนการเติบโตของหนี้ (%)	$\frac{(\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}) \times 100}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}$
5. อัตราส่วนผลตอบแทนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อส่วนของทุน (%)	$\frac{\text{กำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}}$
6. อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมระหว่างปีต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	$\frac{\text{เงินให้กู้ยืมระหว่างปี}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$
7. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ค้างชำระ (%)	$\frac{\text{หนี้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ}}$
8. อัตราการเติบโตของธุรกิจสินเชื่อ (%)	$\frac{(\text{ธุรกิจสินเชื่อปีปัจจุบัน} - \text{ธุรกิจสินเชื่อปีก่อน}) \times 100}{\text{ธุรกิจสินเชื่อปีก่อน}}$
9. อัตราส่วนกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$
10. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$

1.4 วิธีวิเคราะห์ห้วงแยกอายุหนี้ เป็นการนำรายการในรายละเอียดลูกหนี้ของสหกรณ์ปี 2548-2552 มาคำนวณหาอัตราร้อยละของการจ่ายเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลาง และนำรายการลูกหนี้ค้างชำระระยะสั้นและระยะปานกลาง มาจำแนกตามระยะเวลา ได้แก่ ค้างชำระ 1 ปี 2-5 ปี 5-10 ปี และเกิน 10 ปี แล้ววิเคราะห์ว่ามีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปี 2548 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2549-2552 และทำให้ทราบอัตราร้อยละของลูกหนี้ค้างชำระ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีการบริหารจัดการลูกหนี้ค้างชำระได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปเรียบเรียงตามประเด็นคำถามหลัก 3 ด้าน คือ ด้านนโยบายสินเชื่อ ด้านมาตรฐานสินเชื่อ และด้านนโยบายการเรียกเก็บหนี้

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง ครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ

ตอนที่ 3 แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี

1.1 การวิเคราะห์กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ตามแนวคิด

ผลการวิเคราะห์กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ผู้ศึกษาได้นำรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งแสดงผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ปี 2548- 2552 มาวิเคราะห์ โดยวิธีเปรียบเทียบตามแนวคิด ผลการวิเคราะห์แสดงได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ตามแนวดิ่ง

หน่วย : ร้อยละ

	2548	2549	2550	2551	2552
ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ - รับจริง	25.08	24.84	23.87	18.09	14.75
- ค้างรับ	74.92	75.16	76.13	81.91	85.25
รวม	100	100	100	100	100
หัก ต้นทุนบริการ	49.64	57.22	62.16	64.56	68.09
กำไรขั้นต้น	50.36	42.78	37.84	35.44	31.91
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ ค่าปรับ - รับจริง	10.49	0.79	1.23	2.02	1.63
- ค้างรับ	0.00	12.28	14.60	17.05	17.29
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ	10.49	13.07	15.83	19.07	18.92
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	96.32	174.02	182.80	72.38	80.45
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ	(35.47)	(118.17)	(129.11)	(17.87)	(29.62)

จากตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อเปรียบเทียบ 5 ปี ต่อเนื่องกันของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด โดยการย่อส่วนตามแนวดิ่ง พบว่า

1. รายได้จากธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ โครงสร้างรายได้ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่าดอกเบี้ยเงินให้กู้รับจริงมีสัดส่วนลดลง โดยมีการเปลี่ยนแปลงลดลงจากร้อยละ 24.84 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 23.87 ร้อยละ 18.08 และร้อยละ 14.75 ในปี 2550, 2551 และ 2552 ตามลำดับ แต่ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 75.16 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 76.13 ร้อยละ 81.91 และร้อยละ 85.25 ในปี 2550, 2551 และ 2552 ตามลำดับ

2. ต้นทุนบริการของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ตลอดระยะเวลา 5 ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 57.22 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 62.16 ร้อยละ 64.56 และร้อยละ 68.09 ในปี 2550, 2551 และ 2552 ตามลำดับ

3. กำไรขั้นต้นของธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ ตลอดระยะเวลา 5 ปี มีสัดส่วนที่ลดลง โดยมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเป็นร้อยละ 42.78 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 37.84 ร้อยละ 35.44 และร้อยละ 31.91 ในปี 2550, 2551 และ 2552 ตามลำดับ

4. รายได้เฉพาะธุรกิจสินเชื่อกองสหกรณ์ ตลอดระยะเวลา 5 ปี ค่าปรับให้กู้รับจริง มีสัดส่วนลดลงและเพิ่มขึ้น โดยมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.79 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 1.23 และร้อยละ 2.02 ในปี 2550 และ 2551 ตามลำดับ มีสัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ 1.63 ในปี 2552 แต่ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14.60 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 17.05 และร้อยละ 17.29 ในปี 2551 และ 2552 ตามลำดับ รายได้เฉพาะธุรกิจค่าปรับเงินให้กู้โดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและลดลง โดยมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.07 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 15.83 และร้อยละ 19.07 ในปี 2550 และ 2551 ตามลำดับ มีสัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ 18.92 ในปี 2552

5. ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อกองสหกรณ์ ตลอดระยะเวลา 5 ปี มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 174.02 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 182.80 ในปี 2550 มีสัดส่วนลดลงอย่างมาก เป็นร้อยละ 72.38 ในปี 2551 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 80.45 ในปี 2552

6. ขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อกองสหกรณ์ ตลอดระยะเวลา 5 ปี สัดส่วนเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 118.17 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 129.11 ในปี 2550 มีสัดส่วนลดลงเหลือร้อยละ 17.87 ในปี 2551 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 29.62 ในปี 2552

1.2 การวิเคราะห์กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ตามแนวนอน

การวิเคราะห์กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อตามแนวนอน ผู้ศึกษาได้นำรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งแสดงผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ปี 2548- 2552 มาวิเคราะห์ โดยวิธีเปรียบเทียบตามแนวนอน ผลการวิเคราะห์แสดงได้ดังตารางที่ 4.2 - 4.5

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์รายได้ดอกเบี้ยรับ/ค่าปรับตามแนวนอน

	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552
รายได้ดอกเบี้ยรับ/ค่าปรับ	ล้านบาท	0.547	0.453	0.466	0.479	0.517
	ร้อยละ	100	82.82	85.19	87.57	94.52

จากตารางที่ 4.2 พบว่ารายได้จากดอกเบี้ยรับและค่าปรับเงินให้กู้ มียอดลดลงในปี 2549 กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2550 - 2552 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนดังภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552
9. อัตราส่วนกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อสมาชิก	บาท	-217.55	-596.23	-641.53	-88.09	-156.86
10. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดต่อสมาชิก	บาท	3,531	5,276	5,036	5,070	5,638

จากตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเปรียบเทียบ 5 ปี ต่อเนื่องของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด พบว่า

1. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่าสหกรณ์มีหนี้สินมากกว่าทุน โดยมีแนวโน้มลดลงในปี 2549 - 2552 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยจ่ายสูงและมีความเสี่ยงทางการเงินสูงมาก

2. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่าสหกรณ์ไม่มีทุนสำรองคงเหลือ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ไม่มีเกราะป้องกันทางการเงินและไม่มั่นคง

3. อัตราส่วนการเติบโตทุนของสหกรณ์ ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่าไม่มีการเจริญเติบโตทุนของสหกรณ์ แต่ทุนของสหกรณ์มีแนวโน้มติดลบเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2549 ลดลงในปี 2550 - 2552 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ไม่มีความมั่นคงทางการเงินและการดำเนินธุรกิจ

4. อัตราส่วนการเติบโตของหนี้ ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่าอัตราการเติบโตของหนี้ลดลงในปี 2549 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2550 - 2552 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงทางการเงินสูงมาก

5. อัตราส่วนผลตอบแทนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อส่วนทุน ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่ามีผลตอบแทนต่ำหรือมีค่าติดลบเพิ่มขึ้นในปี 2549 แต่มีแนวโน้มติดลบลดลงในปี 2550-2551 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2552 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ไม่มีความสามารถในการทำกำไรในธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งมีต้นทุนบริการและค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจที่สูงทำให้ไม่ได้รับผลตอบแทนในธุรกิจนี้

6. อัตราส่วนเงินให้กู้ยืมระหว่างปีต่อสินทรัพย์รวม ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2549-2552 จาก 0.01 เท่าในปี 2549 เป็น 0.25 เท่าในปี 2552 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ใช้สินทรัพย์ไปเพื่อให้สมาชิกกู้ยืมเพิ่มมากขึ้น

7. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ค้างชำระ ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่ามีลูกหนี้เงินกู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสูง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2549 ลดลงในปี 2550-2551 และเพิ่มขึ้นในปี 2552 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ที่ถึงกำหนดชำระได้ ส่งผลต่อสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้มีผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจและไม่สามารถชำระหนี้เจ้าหนี้ได้ตามกำหนด

8. อัตราการเติบโตของธุรกิจสินเชื่อ ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่าการเติบโตของธุรกิจสินเชื่อมีค่าติดลบในปี 2548-2550 และมีผลเติบโตเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2551

9. อัตราส่วนกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อสมาชิก ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่ามีผลตอบแทนต่อสมาชิกติดลบ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2549-2550 ลดลงในปี 2551 และเพิ่มขึ้นในปี 2552 แสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ขาดทุน จะต้องพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายสูงเกิดจากสาเหตุใดและส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ได้ตามกำหนด สมาชิกจะต้องรับภาระผลการขาดทุนตามส่วนของทุนเรือนหุ้นที่ถือ

10. อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดต่อสมาชิก ตลอดระยะเวลา 5 ปี ปรากฏว่าสมาชิก 1 คน มีหนี้สินกับสหกรณ์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากในปี 2549 ลดลงในปี 2550 และเพิ่มขึ้นในปี 2551-2552 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีการลงทุนในลูกหนี้เงินกู้ต่อสมาชิก 1 คน เพิ่มขึ้นในปี 2549 ลดลงในปี 2550 และเพิ่มขึ้นในปี 2551-2552

1.4 การวิเคราะห์ทั้งแบยกอายุหนี้

ผลการวิเคราะห์ทั้งแบยกอายุหนี้ ผู้ศึกษาได้นำรายละเอียดการจ่ายเงินกู้และงบแบยกอายุหนี้ ข้อมูลจากรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ ซึ่งแสดงผลการดำเนินงานสินเชื่อของสหกรณ์ ปี 2548- 2552 มาวิเคราะห์ โดยวิธีเปรียบเทียบให้เห็นสัดส่วนของลูกหนี้ระยะสั้นและระยะปานกลางในแต่ละปีแล้ววิเคราะห์ทั้งแบยกอายุหนี้ให้เห็นว่าลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีหนี้ค้างเพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละปี ดังตารางที่ 4.7 และ 4.8

ตารางที่ 4.7 การจ่ายเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลาง ปี 2548-2552

จ่ายเงินกู้	2548		2549		2550		2551		2552	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
ระยะสั้น	0.050	8.77	0.230	58.23	0.350	100	0.520	83.20	0.750	62.50
ระยะปานกลาง	0.520	91.23	0.165	41.77	-	-	0.100	16.80	0.450	37.50
รวม	0.570	100	0.395	100	0.350	100	0.620	100	1.200	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผลการจ่ายเงินกู้ในปี 2548 สหกรณ์จ่ายเงินกู้ระยะปานกลางมีสัดส่วนมากกว่าเงินกู้ระยะสั้น และในปี 2549-2552 สหกรณ์จ่ายเงินกู้ระยะสั้นมีสัดส่วนมากกว่าเงินกู้ระยะปานกลาง และโดยรวมสหกรณ์มีการจ่ายเงินกู้ลดลงในปี 2549-2550 และเพิ่มขึ้นในปี 2551-2552

ตารางที่ 4.8 งบแยกอายุหนี้ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางค้างชำระ ปี 2548-2552

ลูกหนี้ค้างชำระ	2548		2549		2550		2551		2552	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
ระยะสั้น	0.843	57.66	0.867	63.70	0.892	64.27	0.904	59.51	1.005	60.47
1 ปี	0.045	3.08	0.110	8.08	0.130	9.37	0.150	9.87	0.101	6.08
2-5 ปี	0.315	21.55	0.130	9.55	0.212	15.27	0.140	9.22	0.110	6.62
5-10 ปี	0.340	23.25	0.367	26.97	0.310	22.33	0.270	17.77	0.274	16.48
เกิน 10 ปี	0.143	9.78	0.260	19.10	0.240	17.30	0.344	22.65	0.520	31.29
ระยะปานกลาง	0.619	42.34	0.494	36.30	0.496	35.73	0.615	40.49	0.657	39.53
1 ปี	0.103	7.04	0.030	2.20	0.096	6.92	0.101	6.65	-	-
2-5 ปี	0.208	14.23	0.169	12.42	0.105	7.56	0.170	11.19	0.109	6.56
5-10 ปี	0.150	10.26	0.160	11.76	0.175	12.61	0.204	13.43	0.256	15.40
เกิน 10 ปี	0.158	10.81	0.135	9.92	0.120	8.64	0.140	9.22	0.292	17.57
รวมทั้งสิ้น	1.462	100	1.361	100	1.388	100	1.519	100	1.662	100

จากตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ถึงงบแยกอายุหนี้ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางค้างชำระเปรียบเทียบ 5 ปี ต่อเนื่องของสหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด พบว่า

ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระ ตลอดระยะเวลา 5 ปี มีสัดส่วนมากกว่าลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง และมีแนวโน้มค้างชำระเพิ่มขึ้นในปี 2549-2550 หนี้ค้างชำระ 5-10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2548 - 2550 หนี้ที่ค้างชำระเกิน 10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2551-2552 ส่วนหนี้ที่ค้างชำระ 1 ปี มีสัดส่วนน้อยที่สุด โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2549-2551 ตามลำดับ และลดลงในปี 2552

ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลางค้างชำระ ตลอดระยะเวลา 5 ปี มีสัดส่วนน้อยกว่าลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น และมีแนวโน้มลดลงในปี 2549 - 2550 หนี้ที่ค้างชำระ 2-5 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2548 - 2549 หนี้ที่ค้างชำระ 5-10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2550-2551 และหนี้ที่ค้างชำระเกิน 10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2552 หนี้ที่ค้างชำระ 1 ปี มีสัดส่วนน้อยที่สุด โดยมีแนวโน้มลดลงในปี 2549 เพิ่มขึ้นในปี 2550 และลดลงในปี 2551-2552

ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลางค้างชำระ โดยรวมมีจำนวนเงินลดลงในปี 2549 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2550-2552 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ

การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกระบี่ จำกัด จากการสัมภาษณ์ผู้แทนฝ่ายคณะกรรมการดำเนินการ โดยนายจารึก เวชกุล ตำแหน่งประธานกรรมการดำเนินการ ผู้แทนฝ่ายจัดการ โดยนายโชติพันธ์ ชิตร์ตฐา ตำแหน่งผู้จัดการ พบว่า

1. นโยบายสินเชื่อ

1.1 สหกรณ์มีนโยบายผ่อนคลายเป็นพิเศษโดยมิได้เข้มงวดกับลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้โดยพิจารณาจากในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์ไม่ได้ดำเนินคดีกับสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้และมีหนี้ค้างชำระ แต่สหกรณ์มีนโยบายให้สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ ไปขึ้นทะเบียนหนี้กับสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเพราะว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ

1.2 สหกรณ์กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการให้สินเชื่อขึ้นถือใช้และได้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการให้สินเชื่อตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการชุดที่ 27 ครั้งที่ 9/2547 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2547

1.3 การให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์มี 2 ประเภท

(1) เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ส่งชำระหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี (12 เดือน) นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้ ตามจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด วงเงินกู้ไม่เกิน 50,000 บาท

(2) เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ส่งชำระหนี้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายงวด (ปี) กำหนดให้ชำระคืนให้เสร็จภายใน 3 ปี เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษกำหนดให้ชำระคืนให้เสร็จสิ้นภายใน 5 ปี ตามจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรตามแผนขอกู้ ความสามารถชำระหนี้และประวัติการชำระหนี้ จำนวนต้นเงินกู้ขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางรวมทุกสัญญาของสมาชิกคนใดคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง จะเกิน 200,000 บาท ไม่ได้

1.4 สหกรณ์ไม่มีคำสั่งมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ด้านสินเชื่อ แต่มีสัญญาจ้างและใช้มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการชุดที่ 27 ครั้งที่ 9/2547 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2547 แก่ไขระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้าง และระเบียบว่าด้วยอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงานสหกรณ์ ในหมวดที่ 2 ข้อ 5 พนักงานสินเชื่อมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิก ผู้รับผิดชอบคือนายวันชัย เพชรช่วย วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าทำงานเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2543 ในตำแหน่งพนักงานการตลาด เป็นเวลา 4 ปี และปฏิบัติงานด้านสินเชื่อเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2547 ถึงปัจจุบันเป็นเวลา 6 ปี

1.5 สหกรณ์ไม่ได้จัดทำแผนงบประมาณการจ่ายเงินกู้ประจำปีตามความต้องการของสมาชิก แต่สหกรณ์นำแผนงานของปีที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับผลงานที่ทำได้แล้วกำหนดงบประมาณการจ่ายเงินกู้ในปีต่อไป เป็นการจัดทำโดยฝ่ายจัดการแล้วนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อขอมติให้ความเห็นชอบแล้วนำเสนอที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีอนุมัติ

2. มาตรฐานสินเชื่อ

2.1 สหกรณ์มีการกำหนดคุณสมบัติสมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงิน จะต้องเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน จึงจะมีสิทธิขอกู้เงิน ประวัติดีมีความซื่อสัตย์ทำกินเป็นของตนเองหรือเช่า จะต้องได้รับการรับรองจากที่ประชุมกลุ่ม โดยประธานกลุ่มเป็นผู้รับรอง

2.2 วัตถุประสงค์การขอกู้เงินของสมาชิกพิจารณาจาก คำขอกู้ แผนงาน โครงการขอกู้ ประวัติการชำระหนี้

2.3 แผนรับคำขอกู้จัดทำสัญญาผู้สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกยื่นคำขอกู้ก่อนวันประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือน หากยื่นหลังวันประชุมคณะกรรมการจะนำเข้าพิจารณาในเดือนถัดไป การจัดทำสัญญาผู้สมาชิกต้องมาทำสัญญาผู้ที่สหกรณ์

2.4 หลักประกันเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์กำหนดไว้ กรณีใช้บุคคลค้ำประกัน กู้ได้ตามแผนขอกู้ และคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรวงเงินตั้งแต่ 10,000 แต่ไม่เกิน 50,000 บาท สมาชิกคนหนึ่งจะค้ำประกันสมาชิกเกิน 2 คน ไม่ได้ กรณีใช้เอกสารสิทธิ กู้ได้ตามแผนขอกู้ และคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรวงเงินไม่เกิน 200,000 บาท (กู้ได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของราคาประเมิน) เช่น การประเมินราคาที่ดิน 100,000 บาท กู้ได้ 50,000 บาท ใช้เอกสารสิทธิจำนอง ที่ดิน โฉนด หรือ นส.3 ก

2.5 สหกรณ์จ่ายเงินกู้เป็นเงินสดและในรูปวัสดุอุปกรณ์การเกษตรให้แก่สมาชิกในวันทำสัญญาผู้ยืมเงิน

2.6 สหกรณ์จัดทำทะเบียนลูกหนี้และทะเบียนค้ำประกันรายตัวตามแบบที่กำหนดและจัดทำไว้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

2.7 สหกรณ์ติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ หลังจากรับเงินกู้ภายใน 15-30 วัน

2.8 การรับชำระหนี้สหกรณ์รับชำระหนี้เป็นเงินสดที่สำนักงานและสถานที่ สหกรณ์กำหนดเป็นครั้งคราว

3. นโยบายเรียกเก็บหนี้

3.1 สหกรณ์กำหนดแผนเร่งรัดหนี้ประจำปีโดยการนำแผนปฏิบัติงานปีที่ผ่าน มาเปรียบเทียบกับผลงานที่ปฏิบัติได้ แล้วจัดทำแผนการเร่งรัดหนี้ในปีต่อไปโดยวิธีประมาณการ โดยฝ่ายจัดการ แล้วนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาก่อนนำเสนอที่ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปีเพื่ออนุมัติ และจะต้องทำแผนปฏิบัติงานตามแบบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาเคเปอร์ เพื่อใช้ประกอบสัญญากู้ยืมเงิน (วงเงินเครดิตเงินสด) เป็นประจำทุกปี ผู้จัดการและ เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ จัดทำแผนการเร่งรัดหนี้เป็นรายเดือนตลอดทั้งปีไว้ล่วงหน้า เป็นการ เร่งรัดหนี้โดยการประชุมกลุ่มและรายบุคคลตามความเหมาะสม

3.2 สหกรณ์ไม่ได้จัดชั้นลูกหนี้ มีการวิเคราะห์แยกอายุหนี้ของสมาชิกไว้อย่าง ชัดเจนมีรายละเอียดลูกหนี้ ณ วันสิ้นปีบัญชีแยกอายุลูกหนี้ เช่น ลูกหนี้ปกติ ลูกหนี้ค้างชำระ 1 ปี 2-5 ปี 5-10 ปี เกิน 10 ปี สหกรณ์ใช้วิธีติดตามเร่งรัดหนี้ถึงตัวสมาชิกและผู้ค้ำประกันขอความร่วมมือ ประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

3.3 สหกรณ์มีการติดตามผลการปฏิบัติงานความเคลื่อนไหว แต่มิได้มีการ วิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำไปแก้ไขผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

3.4 สหกรณ์มีการสุ่มสอบทานหนี้ ณ วันสิ้นปีบัญชีปีละ 1 ครั้ง ร่วมกับผู้สอบ บัญชีสหกรณ์

ตอนที่ 3 แนวทางการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

จากผลการศึกษาในตอนต้นที่ 1 และ 2 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงธุรกิจ สินเชื่อของสหกรณ์ ดังนี้

1. ผู้บริหารสหกรณ์จะต้องให้ความสนใจกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์อย่างจริงจัง โดยการวิเคราะห์ตามแนวคิด ตามแนวนอน การวิเคราะห์อัตราส่วนทาง การเงินที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ และการวิเคราะห์งบแยกอายุหนี้ ตลอดจนนโยบายการให้สินเชื่อ มาตรฐานสินเชื่อ นโยบายการเรียกเก็บหนี้ โดยจะต้องนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ในการ

บริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์มีผลการดำเนินงานไม่ขาดทุนหรือขาดทุนลดลงและมีกำไรในที่สุด

2. ฝ่ายจัดการของสหกรณ์ จะต้องให้ความสำคัญกับการนำผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อและธุรกิจอื่น ๆ ตลอดจนการนำนโยบายของฝ่ายบริหารมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ เพื่อความอยู่รอดของสหกรณ์อย่างมั่นคงเป็นที่พึงของสมาชิกตลอดไป

3. ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด สหกรณ์มีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์ทั้งสิ้นและมีผลขาดทุนสะสม ทำให้สหกรณ์มีส่วนขาดแห่งทุน แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ หรือทุนของสหกรณ์ไม่สามารถคุ้มครองหนี้สินทั้งหมดได้ นโยบายสินเชื่อสหกรณ์ใช้นโยบายผ่อนคลายเป็นเหตุให้สหกรณ์ไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ได้ตามสัญญาหรือแผนเร่งรัดหนี้ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อจะต้องรับผิดชอบติดตามผลงานเปรียบเทียบกับแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ด้านมาตรฐานสินเชื่อ ผู้บริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ต้องปฏิบัติตามระเบียบและมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการอย่างเคร่งครัด ในด้านนโยบายการเรียกเก็บหนี้ สหกรณ์ต้องกำหนดแผนการเร่งรัดหนี้ไว้อย่างชัดเจนพร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดของผลการปฏิบัติงานกำหนดผู้รับผิดชอบและการติดตามผลในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน

4. ฝ่ายบริหารของสหกรณ์ต้องบริหารธุรกิจสินเชื่อให้มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีตัวชี้วัด มีการติดตามแผนและผลงานเป็นประจำทุกเดือนหรือทุกไตรมาสให้ได้ตามแผนและมีการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน

5. การเร่งรัดในธุรกิจสินเชื่อเพื่อติดตามเงินทุนของสหกรณ์เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายการดำเนินงานในธุรกิจสินเชื่อ โดยอาจจะต้องทำคำรับรองผลการปฏิบัติงานของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ หรือประธานกลุ่ม เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง ครึ่งนี้ศึกษาเฉพาะปี 2548-2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด และเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด โดยวิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวดิ่งตามแนวนอน วิธีวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน วิเคราะห์งบแยกอายุหนี้ และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ โดยผู้แทนฝ่ายละ 1 คน ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง

ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ในช่วงปี 2548-2552 รายได้ดอกเบี้ยค้างรับมีสัดส่วนมากที่สุด และมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2549-2552 คิดเป็นร้อยละ 75.16 ร้อยละ 76.13 ร้อยละ 81.91 และร้อยละ 85.25 ตามลำดับ รองลงมาคือดอกเบี้ยเงินให้กู้รับจริงมีสัดส่วนลดลงในปี 2549-2552 คิดเป็นร้อยละ 24.84 ร้อยละ 23.87 ร้อยละ 18.09 และร้อยละ 14.75 ตามลำดับ สำหรับต้นทุนบริการมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2549-2552 คิดเป็นร้อยละ 57.22 ร้อยละ 62.16 ร้อยละ 64.56 และร้อยละ 68.09 ตามลำดับ ทำให้สหกรณ์มีกำไรขั้นต้นของธุรกิจสินเชื่อมีสัดส่วนลดลงในปี 2549-2552 คิดเป็นร้อยละ 42.78 ร้อยละ 37.84 ร้อยละ 35.44 และร้อยละ 31.91 ตามลำดับ ส่วนค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2549-2550 คิดเป็นร้อยละ 147.02 และร้อยละ 182.80 แต่ลดลงในปี 2551 คิดเป็นร้อยละ 72.38 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 80.45 ทำให้สหกรณ์มีผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจสินเชื่อเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 118.17 และร้อยละ 129.11 ของยอดดอกเบี้ยรับจากการให้กู้เงินในปี 2549-2550 ตามลำดับ แต่ผลขาดทุนได้ลดลงในปี 2551 และเพิ่มขึ้นในปี 2552

2. ผลการวิเคราะห์ตามแนวนอน

ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกระบะเปอร์ จำกัด ในช่วงปี 2549-2551 รายได้ดอกเบี้ยรับ/ค่าปรับ ต่ำกว่าปีฐาน 2548 แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อยในปี 2552 ค่าใช้จ่ายหลัก คือ ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสูงกว่ารายได้จากดอกเบี้ยรับ ในปี 2549-2550 โดยเมื่อเทียบกับปี 2548 ซึ่งเป็นปีฐาน คิดเป็นร้อยละ 146.33 และร้อยละ 154.09 และลดลงในปี 2551 เป็นร้อยละ 61.01 และเพิ่มขึ้นในปี 2552 เป็นร้อยละ 73.38 รองลงมาต้นทุนบริการ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มในปี 2550-2552 เพิ่มขึ้นร้อยละ 101-120 ของปีฐาน เป็นสาเหตุให้สหกรณ์ประสบผลขาดทุนเพิ่มขึ้นในปี 2549-2550 คิดเป็นร้อยละ 269.32 และร้อยละ 294.89 และลดลงในปี 2551 คิดเป็นร้อยละ 40.91 กลับขาดทุนเพิ่มขึ้นในปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 73.30 เมื่อเทียบกับปี 2548 ซึ่งเป็นปีฐาน

3. ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกระบะเปอร์ จำกัด ในช่วงปี 2548-2552 สหกรณ์มีหนี้สินมากกว่าทุน แต่มีแนวโน้มลดลงในปี 2549-2552 ทุนสำรองมีค่าเป็น 0.00 เนื่องจากผลการขาดทุนประจำปี การเติบโตของทุนของสหกรณ์มีค่าติดลบ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากในปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 3,460.65 กลับมีการเปลี่ยนแปลงลดลงมากในปี 2550-2552 คิดเป็นร้อยละ 108.27 ร้อยละ 18.77 และร้อยละ 17.75 ตามลำดับ การเติบโตของหนี้สินของสหกรณ์เพิ่มขึ้น แต่มีแนวโน้มลดลงมากในปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 0.39 กลับเพิ่มขึ้นในปี 2550-2552 คิดเป็นร้อยละ 3.65 ร้อยละ 4.39 และร้อยละ 15.34 ตามลำดับ ส่วนการนำสินทรัพย์ของสหกรณ์ไปให้สมาชิกกู้ระหว่างปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2549-2550 คิดเป็นร้อยละ 0.08 ในปี 2551-2552 คิดเป็นร้อยละ 0.15 และร้อยละ 0.25 อัตราการเติบโตของธุรกิจสินเชื่อมีค่าติดลบและมีแนวโน้มติดลบเพิ่มขึ้นในปี 2549-2550 คิดเป็นร้อยละ 1.62 และร้อยละ 23.44 แต่ในปี 2551 มีผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 0.25 ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อขาดทุนตลอด 5 ปี จึงทำให้ผลตอบแทนต่อสมาชิกติดลบและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2549-2550 คิดเป็นคนละ 596.23 บาท และเป็นคนละ 641.53 บาท แต่กลับมีผลตอบแทนดีขึ้นมากในปี 2551 คิดเป็นผลตอบแทนติดลบเพียงคนละ 88.09 บาท และเพิ่มขึ้นในปี 2552 คิดเป็นคนละ 156.86 บาท สมาชิกมีหนี้สินกับสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากในปี 2549 คิดเป็นคนละ 5,276 บาท แล้วลดลงในปี 2550 เป็นคนละ 5,036 บาท กลับเพิ่มขึ้นในปี 2551-2552 คิดเป็นคนละ 5,070 บาท และคนละ 5,638 บาท ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์อายุหนี้

ธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกระบะเปอร์ จำกัด ในช่วงปี 2548-2552 ปรากฏว่าสหกรณ์จ่ายเงินกู้ระยะปานกลางมีสัดส่วนมากกว่าเงินกู้ระยะสั้นในปี 2548 คิดเป็นร้อยละ 91.23

ต่อร้อยละ 8.77 แต่ในปี 2549-2552 สหกรณ์จ่ายเงินกู้ระยะสั้นมีสัดส่วนมากกว่าเงินกู้ระยะปานกลาง โดยรวมสหกรณ์จ่ายเงินกู้ลดลงในปี 2549-2550 และเพิ่มขึ้นในปี 2551-2552

ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระ ตลอดระยะเวลา 5 ปี มีสัดส่วนมากกว่าลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง และมีแนวโน้มค้างชำระเพิ่มขึ้นในปี 2549-2550 หนี้ค้างชำระ 5-10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2548 - 2550 หนี้ที่ค้างชำระเกิน 10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2551-2552 ส่วนหนี้ที่ค้างชำระ 1 ปี มีสัดส่วนน้อยที่สุด โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2549-2551 ตามลำดับ และลดลงในปี 2552

ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลางค้างชำระ ตลอดระยะเวลา 5 ปี มีสัดส่วนน้อยกว่าลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น และมีแนวโน้มลดลงในปี 2549 - 2550 หนี้ที่ค้างชำระ 2-5 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2548 -2549 หนี้ที่ค้างชำระ 5-10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2550-2551 และหนี้ที่ค้างชำระเกิน 10 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดในปี 2552 หนี้ที่ค้างชำระ 1 ปี มีสัดส่วนน้อยที่สุด โดยมีแนวโน้มลดลงในปี 2549 เพิ่มขึ้นในปี 2550 และลดลงในปี 2551-2552

ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นและลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลางค้างชำระ โดยรวมมีจำนวนเงินลดลงในปี 2549 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2550-2552 ตามลำดับ

5. ผลจากการสัมภาษณ์ผู้แทนฝ่ายคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์

5.1 ด้านนโยบายสินเชื่อ พบว่าสหกรณ์ใช้นโยบายแบบผ่อนคลายเป็นรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์ไม่ได้ฟ้องร้องหรือดำเนินคดีกับสมาชิกที่มีหนี้ผิดนัดชำระหนี้และค้างนานแต่อย่างใด สหกรณ์กำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้ขึ้นถือใช้เป็นไปตามแบบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด มีการให้เงินกู้ 2 ประเภทคือ ระยะสั้นและระยะปานกลาง การจัดจ้างเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ไม่ได้จัดทำคำสั่งมอบหมายงานเพียงแต่ใช้มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ระเบียบว่าด้วยพนักงานและลูกจ้าง ระเบียบว่าด้วยอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงานสหกรณ์ ส่วนการจัดทำแผนธุรกิจสินเชื่อไม่ได้สำรวจความต้องการของสมาชิก

5.2 ด้านมาตรฐานสินเชื่อ พบว่าสหกรณ์มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้กู้เงินว่าต้องเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน จึงจะมีสิทธิกู้เงิน วัตถุประสงค์การขอกู้เงินพิจารณาจาก คำขอกู้ แผนการผลิต ประวัติการชำระหนี้ แผนการรับคำขอกู้ก่อนวันประชุมคณะกรรมการดำเนินการ สมาชิกต้องมาทำสัญญาที่สำนักงานของสหกรณ์ ส่วนหลักประกัน กรณีใช้ผู้ค้ำประกันวงเงินกู้ไม่เกิน 50,000 บาท ผู้ค้ำประกันจะค้ำประกันสมาชิกเกิน 2 คนไม่ได้ กรณีใช้เอกสารสิทธิที่ดินจำนอง วงเงินกู้ไม่เกิน 200,000 บาท ทั้งสองกรณีขึ้นอยู่กับแผนขอกู้และมติที่ประชุม

คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นสมควร สหกรณ์จ่ายเงินกู้เป็นเงินสดหรือวัสดุการเกษตรตามความต้องการของสมาชิกในวันทำสัญญาที่สำนักงานของสหกรณ์

5.3 ด้านนโยบายการเรียกเก็บหนี้ พบว่าสหกรณ์มีการกำหนดแผนเร่งรัดหนี้ประจำปีและมีการจัดทำแผนเร่งรัดหนี้เป็นรายเดือน โดยผู้จัดการและพนักงานสินเชื่อ มีการวิเคราะห์และแยกอายุลูกหนี้ไว้ เช่น ผิดนัด 1 ปี 2-5 ปี เกิน 5 ปี และ 10 ปีขึ้นไป สหกรณ์ใช้วิธีเร่งรัดหนี้ถึงตัวสมาชิกและผู้ค้ำประกัน โดยขอความร่วมมือจากประธานและเลขานุการกลุ่ม สหกรณ์มีการติดตามผลการปฏิบัติงานในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการแต่ไม่ได้วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างจริงจัง สหกรณ์มีการสุ่มสอบทานหนี้ ณ วันสิ้นปีบัญชีปีละ 1 ครั้ง ร่วมกับผู้สอบบัญชี

2. อภิปรายผล

สหกรณ์การเกษตรกระเปาะเป็รจำกัด จังหวัดระนอง จัดว่าเป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ตาม มาตรฐานการจัดชั้นที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ดังนั้น โดยสรุปผลการศึกษการวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกระเปาะเป็ร จำกัด เฉพาะปี 2548 - 2552 รวม 5 ปี โดยภาพรวมกล่าวได้ว่าสหกรณ์การเกษตรกระเปาะเป็ร จำกัด มีผลขาดทุนรวม 5 ปี ทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงสูง ด้านความเพียงพอของเงินทุน คุณภาพสินทรัพย์อยู่ในระดับต่ำ มีลูกหนี้ค้างชำระ ประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการต้นทุนและค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ สูงไม่คุ้มกับรายได้ดอกเบี้ยรวบรวม ส่งผลให้สหกรณ์มีผลขาดทุนต่อเนื่องเป็นเวลา 5 ปี ติดต่อกัน สำหรับอัตราส่วนทางการเงินที่น่าสนใจ คือ อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราการเติบโตของธุรกิจสินเชื่อ และอัตราลูกหนี้เงินกู้ค้างชำระ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ ตลอดจนการดำเนินนโยบายด้านสินเชื่อ มาตรฐานสินเชื่อ และนโยบายการติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิก

ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรกระเปาะเป็ร จำกัด ควรเตรียมการรองรับผลกระทบด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์เนื่องจากสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจของประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ เช่น ความผันผวนในเรื่องอัตราดอกเบี้ย ซึ่งขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนด ในขณะที่เดียวกันราคาสินค้าด้านเกษตรที่มีต้นทุนการผลิตสูงแต่จำหน่ายได้ราคาต่ำ ภัยธรรมชาติ ทำให้สมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนดจะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อปรับตัวสูงขึ้น

ตามไปด้วย รวมถึงด้านสภาพคล่องของสหกรณ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารลูกหนี้เป็นสำคัญ

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกระบะเปอร์ จำกัด ปี 2548-2552 พบว่า มีความสอดคล้องกับงานของนิตดา เตชะประสาน (2550) ที่ศึกษาผลการดำเนินงานธุรกิจและฐานะการเงิน รวมถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด ที่พบว่า สหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่มาก จนถึงปัจจุบันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ตามมาตรฐานการจัดชั้นของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และผลการดำเนินงานโดยภาพรวม 5 ปี มีผลประกอบการขาดทุนรวม 3 ปี ซึ่งมีความเสี่ยงสูง ด้านความเพียงพอของเงินทุนและคุณภาพสินทรัพย์อยู่ในระดับต่ำ รวมถึงลูกหนี้ค้างชำระไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ประกอบกับปัญหาด้านการบริหารจัดการต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สูงไม่คุ้มกับรายได้ จึงส่งผลให้สหกรณ์ดำเนินงานขาดทุน และส่งผลกระทบต่อให้สหกรณ์ต้องเลิกกิจการได้ และมีความสอดคล้องกับงานของสิริรัตน์ มีแสง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการวิเคราะห์การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์นิคมศึกษาเฉพาะเขต 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงานสินเชื่อของสหกรณ์นิคมเขต 5 ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการดำเนินงานในด้านสินเชื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าสหกรณ์ได้รับชำระหนี้จากสมาชิก เป็นเงินต้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 70.72 ของต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระ และดอกเบี้ย โดยเฉลี่ยร้อยละ 86.26 ของดอกเบี้ยทั้งหมด

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ผู้บริหารสหกรณ์ควรให้ความสนใจนำข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์มาใช้ และพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ตลอดจนปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจมีอิทธิพลมากระทบต่อการดำเนินงานสินเชื่อของสหกรณ์ เพื่อให้ทราบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าที่จะเกิดกำไรลดลงหรือขาดทุนเพิ่มขึ้น เพื่อค้นหาสาเหตุนำไปปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.2 จากผลการดำเนินงานสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกระบะเปอร์ จำกัด ทำให้ผู้ศึกษาทราบว่า สหกรณ์แห่งนี้มีความเสี่ยงสูงต่อการเลิกกิจการ จึงควรเฝ้าระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะผู้บริหารสหกรณ์ ควรมีการวางแผนร่วมกันแก้ไขปัญหาที่สหกรณ์เผชิญอยู่อย่างเร่งด่วน และเห็นควรให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่รับผิดชอบแนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์แห่งนี้ เข้าร่วมแนะนำ ชี้แจง และร่วมแก้ไขปัญหาที่สหกรณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อร่วมระดมความคิดเห็นในการเปลี่ยนวิกฤตให้เป็น

โอกาสของ สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ซึ่งหากมีการดำเนินการแก้ไขร่วมกันในหลายฝ่ายอย่างถูกต้อง และเร่งด่วน จะทำให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานและบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อและธุรกิจอื่น ๆ ของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด ประกอบการสัมภาษณ์ฝ่ายละ 1 คน โดยมุ่งประเด็นด้านนโยบายสินเชื่อ มาตรฐานสินเชื่อและนโยบายการเรียกเก็บหนี้ ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาควรนำข้อมูลเชิงคุณภาพอื่น ๆ มาร่วมพิจารณาด้วย เช่น ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสหกรณ์ ความร่วมมือของสมาชิกสหกรณ์ ภาวะเศรษฐกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3.2.2 ควรมีการศึกษาทัศนคติและความรู้ของสมาชิก เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับสหกรณ์ให้มากขึ้นอย่างเป็นระบบ เนื่องจาก ทัศนคติและความรู้ของสมาชิกเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3.2.3 ผู้ที่สนใจจะศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับผลกระทบต่อธุรกิจของสหกรณ์ อย่างแท้จริงตามสภาวะแวดล้อมในปัจจุบัน และสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เปรียบเทียบ และเป็นแนวทางในการเฝ้าระวังทางการเงิน และการสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อส่งสัญญาณเตือนภัยทางการเงินให้กับสหกรณ์ทราบเพื่อช่วยให้การตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการของสหกรณ์ และส่งผลดีต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต อีกทั้งยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิกด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2552) ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ย (Peer Group) ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร
- _____ . (2552) คู่มือการใช้งานอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2550) การสหกรณ์ในประเทศไทย สำนักถ่ายทอดและเทคโนโลยีการสหกรณ์
- _____ . (2550) การสหกรณ์ในประเทศไทย ฝ่ายเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
- _____ . (2550) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
- _____ . (2549) คุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ การสหกรณ์ในประเทศไทย สำนักถ่ายทอดและเทคโนโลยีการสหกรณ์
- _____ . (2549) คู่มือการบริหารสินเชื่ของสหกรณ์ภาคการเกษตร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- www.cad.go.th ค้นวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2553
- www.cpd.go.th ค้นวันที่ 20 มีนาคม 2553
- www.google.com ค้นวันที่ 30 มีนาคม 2553
- จารึก เวชกุล (2553, 10 มิถุนายน) ประชานกรรมการสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด สัมภาษณ์ โดย สุมาลี มาสุวรรณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง
- โชติพันธ์ ชิตรัตฐา (2553, 10 มิถุนายน) ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด สัมภาษณ์ โดย สุมาลี มาสุวรรณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง
- ธงชัย สันติวงษ์, ชัยยศ สันติวงษ์ (2546) “การวิเคราะห์งบการเงิน” คู่มือประกอบการบรรยาย ฝึกอบรมผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์ กรุงเทพมหานคร

- ธัญญ์รัศม์ วศวรรณวัฒน์ (2550) การวิเคราะห์งบการเงินขั้นพื้นฐาน ในประมวลสาระชุดวิชา
การบัญชีชั้นกลาง 2 และการรายงานทางการเงิน หน่วยที่ 9 หน้า 36-38
นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- นั้ดดา เตชะประสาน (2550) “การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรคลองท่อม จำกัด”
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล และคณะ (2546) “การวิเคราะห์งบการเงิน” คู่มือการศึกษา โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพาณิชย์ กรุงเทพมหานคร
- ปัญญา หิรัญรัศมี และส่งเสริม หอมกลิ่น (2548) การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์ ในประมวล
สาระชุดวิชาการบัญชีและการเงินสหกรณ์เพื่อการบริหาร หน่วยที่ 3 หน้า 10-11
นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เพชร ชุมทรัพย์ และคณะ (2546) “หลักและการประยุกต์การวิเคราะห์การบัญชีเพื่อการจัดการ”
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์ (2548) “การวิเคราะห์งบการเงิน” คู่มือประกอบการอบรม โครงการมติใหม่
ของการประเมินผลทางการเงิน สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์
- สนทนา สุวรรณนิคย์ (2532) การศึกษาการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร
สารภี จำกัด. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
- สมชาย ศรีรุ่งกิจ (2546) “การวิเคราะห์งบการเงิน” คู่มือประกอบการอบรม โครงการการวิเคราะห์
งบการเงินสหกรณ์ สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- สหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด (2547) รายงานประจำปี จังหวัดระนอง
_____ . (2548) รายงานประจำปี จังหวัดระนอง
_____ . (2549) รายงานประจำปี จังหวัดระนอง
_____ . (2550) รายงานประจำปี จังหวัดระนอง
_____ . (2551) รายงานประจำปี จังหวัดระนอง
_____ . (2552) รายงานประจำปี จังหวัดระนอง
- สิริรัตน์ มีแสง (2540) “การวิเคราะห์การบริหารสินเชื่อกของสหกรณ์นิคม ศึกษาเฉพาะสหกรณ์
นิคม เขต 5” กรุงเทพมหานคร รายงานวิจัย กลุ่มพัฒนาระบบการจัดการสหกรณ์นิคม
กองสหกรณ์นิคม กรมส่งเสริมสหกรณ์

อรพินทร์ สุขสวัสดิ์ (2536) การศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองจอกจำกัด
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
สหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาคม โยริยะ (2551) “การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร
เวียงป่าเป้า จำกัด จังหวัดเชียงราย การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์
เรื่อง การวิเคราะห์ผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 นโยบายสินเชื่อ

ตอนที่ 2 มาตรฐานสินเชื่อ

ตอนที่ 3 นโยบายการเรียกเก็บหนี้

ตอนที่ 1 นโยบายสินเชื่อ

1. สหกรณ์มีนโยบายผ่อนคลายหรือนโยบายเข้มงวดในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกในรอบปีที่ผ่านมา เพราะเหตุใด
2. สหกรณ์กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการให้สินเชื่อหรือไม่ ถ้ามีถือใช้เมื่อใดและสหกรณ์มีการให้สินเชื่อประเภทใดบ้าง
3. สหกรณ์มีคำสั่งมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ด้านสินเชื่อหรือไม่ คำสั่งลงวันที่ใดและผู้รับผิดชอบอยู่ในระดับใดวุฒิการศึกษา
4. สหกรณ์ได้มีการจัดทำแผนงบประมาณการจ่ายเงินกู้ประจำปีตามความต้องการของสมาชิกหรือไม่ทำอย่างไร

ตอนที่ 2 มาตรฐานสินเชื่อ

1. สหกรณ์ได้กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกเกี่ยวกับการขอกู้เงินหรือไม่อย่างไร
2. วัตถุประสงค์การขอกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์พิจารณาจากอะไรเพราะเหตุใด
3. สหกรณ์มีการกำหนดแผนการรับคำขอกู้และจัดทำสัญญากู้เงินให้แก่สมาชิกหรือไม่อย่างไร
4. หลักประกันเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์กำหนดไว้อย่างไรและพิจารณาจากอะไร
5. การจ่ายเงินกู้สหกรณ์ดำเนินการอย่างไร
6. การจัดทำทะเบียนลูกหนี้ ทะเบียนค้ำประกันของสมาชิก สหกรณ์ดำเนินการอย่างไร
7. การติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สหกรณ์มีการกำหนดไว้อย่างไร
8. การรับชำระหนี้จากสมาชิกดำเนินการอย่างไร

ตอนที่ 3 นโยบายการเรียกเก็บหนี้

1. สหกรณ์มีการกำหนดแผนปฏิบัติการเร่งรัดหนี้ไว้อย่างไร
2. สหกรณ์ได้มีการจัดชั้นลูกหนี้หรือไม่อย่างไร

3. สหกรณ์มีการวิเคราะห์แยกอายุหนี้ของสมาชิกหรือไม่ ผลการวิเคราะห์อายุหนี้ค้ำนาน
จำนวนมากน้อยเพียงใดและจะดำเนินการอย่างไร
4. สหกรณ์มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนการให้สินเชื่อและการเร่งรัดหนี้ในที่
ประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือนหรือไม่
5. การสุ่มสอบทานหนี้ลูกหนี้สหกรณ์ดำเนินการอย่างไร

ภาคผนวก ข
งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด
เฉพาะปี 2548 - 2552

งบการเงินของสหกรณ์การเกษตรระยอง จำกัด
งบดุล เปรียบเทียบปี 2548 - 2552

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	2548	2549	2550	2551	2552
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.749	0.316	0.392	0.352	0.376
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	0.000	1.506	1.572	1.692	1.796
ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ	1.399	0.016	0.030	0.017	0.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ	0.838	0.702	0.613	0.783	0.936
สินค้าคงเหลือ-สุทธิ	0.083	0.302	0.159	0.211	0.141
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.276	0.184	0.042	0.007	0.132
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>3.345</u>	<u>3.027</u>	<u>2.809</u>	<u>3.061</u>	<u>3.381</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนระยะยาว	0.063	0.073	0.085	0.073	0.073
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	1.662	1.242	0.890	0.641	0.935
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	0.427	0.417	0.397	0.386	0.386
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	0.005	0.058	0.049	0.036	0.023
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	<u>2.157</u>	<u>1.788</u>	<u>1.421</u>	<u>1.136</u>	<u>1.417</u>
รวมสินทรัพย์	<u>5.502</u>	<u>4.816</u>	<u>4.230</u>	<u>4.197</u>	<u>4.798</u>
หนี้สินและทุนของสหกรณ์					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะสั้น	3.930	3.800	3.937	4.246	5.156
เจ้าหนี้การค้า	0.441	0.560	0.528	0.447	0.446
เงินรับฝาก	0.375	0.396	0.425	0.422	0.425
ดอกเบี้ยเจ้าหนี้การค้า ชสก.ระนอง จำกัด ค้างจ่าย	0.514	0.571	0.627	0.627	0.627
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.123	0.062	0.059	0.057	0.032
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>5.382</u>	<u>5.389</u>	<u>5.577</u>	<u>5.799</u>	<u>6.686</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	0.140	0.155	0.169	0.200	0.233
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	<u>0.140</u>	<u>0.155</u>	<u>0.169</u>	<u>0.200</u>	<u>0.233</u>
รวมหนี้สิน	<u>5.522</u>	<u>5.544</u>	<u>5.746</u>	<u>5.999</u>	<u>6.919</u>

รายการ	(หน่วย : ล้านบาท)				
	2548	2549	2550	2551	2552
ทุนของสหกรณ์					
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)					
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	1.196	1.193	1.212	1.245	1.310
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ	0.038	0.038	0.038	0.038	0.038
ทุนสำรอง	0.000	0.024	0.000	0.010	0.000
หัก โอนไปชดเชยขาดทุน	0.000	(0.024)	0.000	(0.010)	0.000
	<u>1.234</u>	<u>1.231</u>	<u>1.250</u>	<u>1.283</u>	<u>1.348</u>
ขาดทุนสะสม - ยอดยกมา	(0.848)	(1.255)	(1.959)	(2.766)	(3.085)
บวก ขาดทุนสุทธิ	(0.406)	(0.729)	(0.807)	(0.329)	(0.384)
หัก โอนทุนสำรองมาชดเชย	0.000	0.024	0.000	0.010	0.000
	<u>(1.255)</u>	<u>(1.959)</u>	<u>(2.766)</u>	<u>(3.085)</u>	<u>(3.469)</u>
รวมทุนของสหกรณ์	<u>(0.020)</u>	<u>(0.728)</u>	<u>(1.517)</u>	<u>(1.801)</u>	<u>(2.121)</u>
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	<u>5.502</u>	<u>4.816</u>	<u>4.230</u>	<u>4.197</u>	<u>4.798</u>

งบกำไรขาดทุน เปรียบเทียบปี 2548 - 2552

	(หน่วย : ล้านบาท)				
	2548	2549	2550	2551	2552
ขาย/บริการ	1.187	1.201	1.217	1.204	1.287
หัก ต้นทุนขาย/บริการ	<u>0.883</u>	<u>0.978</u>	<u>0.982</u>	<u>1.030</u>	<u>1.026</u>
กำไรขั้นต้น	0.304	0.223	0.234	0.174	0.261
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	<u>0.221</u>	<u>0.164</u>	<u>0.197</u>	<u>0.108</u>	<u>0.183</u>
	<u>0.524</u>	<u>0.388</u>	<u>0.431</u>	<u>0.282</u>	<u>0.444</u>
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	<u>0.599</u>	<u>0.766</u>	<u>0.907</u>	<u>0.306</u>	<u>0.380</u>
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ	(0.075)	(0.378)	(0.467)	(0.024)	0.064
บวก รายได้อื่น	<u>0.008</u>	<u>0.013</u>	<u>0.014</u>	<u>0.010</u>	<u>0.011</u>
รวม	<u>(0.067)</u>	<u>(0.365)</u>	<u>(0.462)</u>	<u>(0.014)</u>	<u>0.074</u>
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>0.340</u>	<u>0.364</u>	<u>0.345</u>	<u>0.315</u>	<u>0.458</u>
ขาดทุนสุทธิ	<u>(0.406)</u>	<u>(0.729)</u>	<u>(0.807)</u>	<u>(0.329)</u>	<u>(0.384)</u>

รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ
เปรียบเทียบปี 2548 - 2552

	(หน่วย : ล้านบาท)				
	2548	2549	2550	2551	2552
ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ - รับจริง	0.124	0.100	0.096	0.073	0.064
- ค้างรับ	0.371	0.301	0.306	0.329	0.371
รวม	0.495	0.401	0.402	0.402	0.435
หัก ต้นทุนบริการ	0.246	0.229	0.250	0.260	0.296
กำไรขั้นต้น	0.249	0.172	0.152	0.142	0.139
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ ค่าปรับ - รับจริง	0.052	0.003	0.005	0.008	0.007
- ค้างรับ		0.049	0.058	0.068	0.075
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ	0.052	0.052	0.063	0.076	0.082
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	0.477	0.698	0.734	0.291	0.349
ขาดทุนเฉพาะธุรกิจ	(0.176)	(0.474)	(0.519)	(0.071)	(0.128)

ภาคผนวก ค

การคำนวณอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด

การคำนวณอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตรกระบะเปอร์ จำกัด

อัตราส่วนทางการเงิน	อัตรากำหนด	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
		มูลค่า	อัตรา (%)	มูลค่า	อัตรา (%)	มูลค่า	อัตรา (%)	มูลค่า	อัตรา (%)	มูลค่า	อัตรา (%)
1. อัตราส่วนเงินต่อทุน (เท่า)		5,522,470.45	(270.04)	5,544,046.99	(7.61)	5,746,164.55	(3.79)	5,998,583.28	(3.33)	6,918,748.88	(3.26)
		(20,450.87)		(728,183.42)		(1,516,631.18)		(1,801,302.61)		(2,121,080.12)	
2. อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)				24,000.00	0.00			10,000.00	0.00		
		5,502,019.58		4,815,863.57		4,229,533.37		4,197,280.67		4,797,668.76	
3. อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)		(385,474,800) X 100	(105.61)	(702,732,555) X 100	(3,460.65)	(788,447,762) X 100	(108.27)	(284,671,433) X 100	(18.77)	(3,197,777.51) X 100	(17.75)
		365,023.93	9.07	(20,450.87)	0.39	(728,183.42)	3.65	(1,516,631.18)	4.39	(1,801,302.61)	15.34
4. อัตราการเติบโตของหนี้ (%)		459,133.64 X 100	(102.32)	21,576,544 X 100	(126.63)	202,117.56 X 100	(46.24)	252,418.72 X 100	(4.28)	920,165.60 X 100	(6.53)
		5,063,336.81	0.10	5,522,470.45	0.08	5,544,046.99	0.08	5,746,164.55	0.15	5,998,583.28	0.25
5. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)		(176,000) X 100	81.69	(474,000) X 100	88.06	(519,000) X 100	85.25	(71,000) X 100	81.60	(128,000) X 100	88.97
		172,286.53	0.10	(374,317.15)	0.08	(1,122,407.30)	0.08	(1,658,966.98)	0.15	(1,961,191.37)	0.25
6. อัตราส่วนเงินให้ยืมระหว่างปี		5,502,019.58		4,815,863.57		4,229,533.37		4,197,280.67		4,797,668.76	
		4,242,460 X 100	(1.39)	2,379,376 X 100	(1.62)	2,714,844 X 100	(23.44)	2,695,895 X 100	(88.09)	2,919,856 X 100	(156.86)
7. อัตราลูกหนี้เงินผู้ค้างชำระ (%)		5,193,498	1.39	2,702,110	1.62	3,184,517	23.44	3,303,815	81.60	3,606,092	88.97
		(7,000) X 100	(1.39)	(8,000) X 100	(1.62)	(94,000) X 100	(23.44)	1,000 X 100	0.25	0.00 X 100	(156.86)
8. อัตราการเติบโตของธุรกิจสินเชื่อ (%)		503,000	(217.55)	495,000	(596.23)	401,000	(641.53)	402,000	(88.09)	402,000	(156.86)
		(176,000)	(217.55)	(474,000)	(596.23)	(519,000)	(641.53)	(71,000)	(88.09)	(128,000)	(156.86)
9. อัตรากำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อต่อสมาชิก (บาท)		809	3.531	795	5.276	809	5.036	806	5.070	816	5.638
		2,856,177.58	3.531	4,194,263.00	5.276	4,074,497.00	5.036	4,086,595.00	5.070	4,600,355.00	5.638
10. อัตราลูกหนี้เงินผู้ทั้งหมดต่อสมาชิก (บาท)		809		795		809		806		816	
		809		795		809		806		816	

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวสุมาลี มาสุวรรณ
วัน เดือน ปี	6 ตุลาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสหกรณ์ วิทยาลัยครูสงขลา ปี 2528
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระนอง กรมส่งเสริมสหกรณ์
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารจัดการสหกรณ์